

دوهم چاپ

ګرځ خان

مینه او مینه

شعري ټولګه

د کتاب نوم: مینه او مننه
شاعر: کرن خان
سر پاڼه: منتظر خان
کمپوز: رحمت دیوان
چاپ کال: ۱۳۹۸ هـ، ش ۲۰۲۰ م
چاپ شمېر: ۱۱۰۰ ټوکه
کره کتنه او د چاپ چارې: محمد گل منصور
بیه: ۲۰۰ کالدارې ۱۰۰ افغانۍ
د رابطې نمبر: ۰۳۴۵۴۴۳۷۴۴۷

د چاپ حقوق د کرن خان سره خوندي دي

د موندو درکونه:

شهباز کتابپلورنځی؛ جلال آباد ۰۷۷۶۹۲۰۰۰۸/۰۷۸۷۸۶۸۸۱۶

ناقب پبلشر فقیر بک ایجنسي؛ رحمت مارکیت، عقب قصه خوانی،

پېښور ۰۳۰۰۵۹۵۵۷۶۷/۰۳۴۶۹۷۴۵۸۶۳

روغانیوال کتابپلورنځی؛ جلال آباد ۰۷۸۷۸۳۰۳۰۲

پښتو اکیډمي بک شاپ؛ پېښور یونیورسټي ۰۳۱۲۰۰۹۴۹۴۰

یونیورسټي بک ایجنسي؛ خېبر بازار پېښور

رشید بک سیلر؛ مردان ۰۳۱۳۷۸۱۰۳۱۰/نظام بک ډپو؛ منډه بازار ۰۳۰۱۸۳۰۰۰۱۴

شعب سنز پبلشرز اینډ بک سیلرز

سوات مارکیت، جي ټي روډ مینګوره، سوات ټیلي فون: ۰۹۴۶-۷۲۲۵۱۷

عباس بک سیلر؛ کیل سوات

Official Email: Pukhtoonkaran@gmail.com

Facebook Page: @KarankhanMusicStudios

Instagram: @Karankhan3373

Twitter: @Karanpukhtoon

TikTok: @Karankhan3373

YouTube:

<https://www.youtube.com/channel/UC6xYbUewbSsjezZRVdIAA>

مینه او مننه

شاعر: کرن خان

تړون

د فخر افغان خان عبدالغفار خان (باچا خان بابا) په نوم
ما په دې خوار ژوندون کې دغه یو مقام ټاکلی
ځان نه غریب ته ښه او ښه ته هډو گورمه نه

مننه

د نړۍ د هرې مور او پلار، بیا د خپلې بېو او داجي د
خپلو ورونو، خویندو، کورنۍ، استادانو، ملگرو، دوستانو،
ټولگيو الو، مینه والو، مئینانو، خبریالانو، هنري او ادبي
ملگرو، پوهانو ملگرو او د ټولو پښتنو سره سره د دې کتاب
لوستونکیو نه

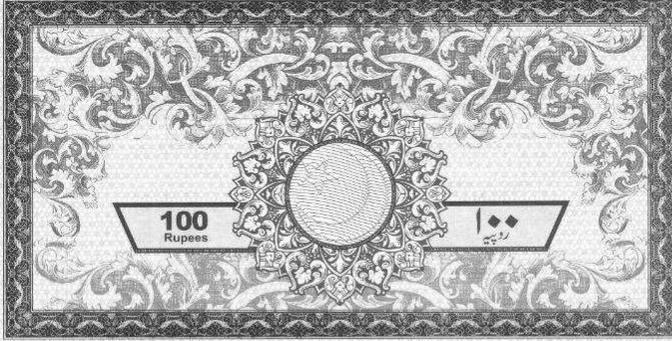
ډالی

د هنر باچا هارون باچا جی، گران ورور ډاکټر
محمد اسرار اتل، مشر ورور سلیم صافی او
ورسره تمام انسانیت ته

کرن

کرن

D102308

﴿ بیان حلفی ﴾

منکہ کرن خان ولد مہابت خان ساکن پشاور صدر کا ہوں، پتائی درست و حواس یہ اقرار کر کے لکھ دیتا ہوں کہ من حالف نے ایک کتاب بنام ”بینہ اومنینہ“ تحریر کی ہے اور اسے شائع بھی کرایا ہے اس کتاب کے تمام کاپی رائٹ حقوق من حالف کے پاس محفوظ ہیں جو کہ اس کا واحد و کامل اختیار دہندہ ہے تاہم کسی کو بھی اجازت نہ ہوگی کہ وہ کاپی رائٹ حقوق کی خلاف ورزی کرتے ہوئے کتاب کے کسی بھی حصے یا نام کو غیر قانونی طور پر استعمال کرے یا من حالف کی اجازت کے بغیر کتاب مذکورہ بالا کا کوئی بھی حصہ یا نام شائع کرے بصورت دیگر من حالف / لکھاری / مصنف شخص مذکورہ کیخلاف کاپی رائٹ ایکٹ کے تحت کارروائی کرنے کا قانونی طور پر مجاز و مقدر ہوگا۔

لہذا چند سطور مذکورہ بالا بحق کاپی رائٹ حقوق کتاب ”بینہ اومنینہ“ تحریر کردیں تاکہ سند رہیں اور بوقت ضرورت کام آویں۔
المرقوم 21/01/2020

_____

کرن خان ولد مہابت خان

شناختی کارڈ نمبر 3-15602-0525735

باہر خان ایڈووکیٹ
0313-9467950

محمد عابد علی ایڈووکیٹ
0345-9122902

**اوس دي په غږ کي هغه شور نشته دی، زور نشته دی
خه وشو یاره که وطن مې نشته، کور نشته دی**

جمعه، ۱۴، ۱۲، ۲۰۱۲ء

**زه په خلکو خفه کېرم، زه له خلکو خفه کېرم
اې زه هره ورځ مې کېرم، هره شپه راژوندی کېرم**

زړه داسې شی دی چې خفگان پېژني
دغه خفگان میرات جانان پېژني

د چاپه نوم چې سیاست روان دی
په دوي کې څوک څوک باچا خان پېژني

مونږه خپل ورور عزیزونه پېژندو
شین سترگي خپل پاتې بتان پېژني

په یو کېدو پښتون ته ځان بد ښکاري
نور هر سپړی، گټه تاوان پېژني

د عام اولس نه دې څوک وکړي تپوس
نه څوک روښان نه خوشال خان پېژني

یه خدایه! شکر دی، ستا ډېر ډېر شکر
په سلو کې مې، لس کسان پېژني

د دنیا ټولو مرغو وکړو ارمان
انسان به کله بل انسان پېژني

زه او جانان یو
 په یو بل گران یو
 که لری لار شو
 د ژوند ملیان یو
 خلک په خان دي
 مونږ د جهان یو
 غم او راحت کې
 بڼه په لړزان یو
 په مونږ تاوان شه
 په تاوان یو

یا نه پوهېږو
 یا ساده گان یو
 کله خاموشه
 کله طوطیان یو
 شکر په دې دی
 چې شاعران یو
 په چا به گران خو!
 په چا ارزان یو
 بس چې ژوندي یو
 په امتحان یو
 زما ارمانه!
 ستا په ارمان یو
 ●●●

زه چي ستانه جدا کپرېم، زور به اخلم
اي چي هر چرته اوسپرېم، زور به اخلم

هېرېده او ستا؟ دا سوال نه پيدا کپرې
خوله تانه چي هېرېرېم، زور به اخلم

د ظالمونو نه د هر چا ويړه کپرې
خو د خان نه چي ويرېرېم، زور به اخلم

په تش سوچ د جدايي مي داسې حال دی
چي غورځپرېمه پاڅپرېم، زور به اخلم

بي له تا کلي کي شه دي، اختر شه کرم؟
بس په دې باندي پوهېرېم، زور به اخلم

ستا ارمان زما ارمان او زما ستا دی
چي بيلېرېم نو غوڅپرېم، زور به اخلم

د اتوار ورځ، ۱۱:۱۲ بجې، پېښور ښار

پښتون يم، ښکلی يم، منم خو زورور نه يم
پوتي پوتي، ذرې ذرې يم د شر نه يم

ما په اسانه په يو څو ټکو کي مه نغاړه
دومره اسان نه يم د دومره مختصر نه يم^(۱)

دومره غمونو دومره سختو ته به څنگه ټينگ شم؟
زه خو انسان يم د گټې بت يا غرنه يم

زما قسم دې وي په روح د پښتنو بي وسي
بي هنر يم، بي تعليم يم خو ترهگر نه يم

زما جانان جانان وطنه! تاته شه ډالۍ کرم؟
زه مسافر يم د خپل مور پلاره خبر نه يم

^۱: څه په اسانه دې يو څو ټکو کښي ونغښتمه

دومره اسان نه ومه دومره مختصر نه ومه

رحمت شاه سايل

د موسمونو د خوندونو نه به څه خبر شم
په ملاکنډ، کابل، خیبر او پېښور نه یمه

ما په تیاره کې ژوند کوو خو د رڼا په هیله
خوږ شوی يم لویېدلې يم، ژاړم منکر نه یمه

یو سوال کوم دا مې ارمان دی تاسو وایئ آمین
ما دې خدای واخلي که غمخور د لر او بر نه یمه

سحر ۵:۳۰ بجې، پېښور، د گل ورځ، ۸، ۶، ۲۰۱۵ء

درد تېرومه په خپل زړه خو هسې ژاړمه نه
هر څه ترې غواړم، رب مې خپل دی، تا ترې غواړمه نه

زه ستا د پاک وطن نه لرې څه چې ډېر لرې يم
ځان رانغاړلې شم، خو کډه لا رانغاړمه نه

یاران به درته ناست وي انتظار به دې کوي
خواران به درته ناست وي انتظار به دې کوي

په هېڅ مه پخلا کېږه خو بس دومره قدرې واوړه
چې ځان به درته ناست وي انتظار به دې کوي

د کلي خانہ! مشوره درکړم؟
هسې په خيال کې يتيمان ساته

دا اوسنی سياست نه يادوم
خو عقیده په باچا خان ساته

چي مونځ کوي درنه پېزار پټ کړي
خدای دې له داسې مسلمان ساته

بس که ټوپک کېده قلم واخله
په سينه بڼه کتاب جانان ساته

خانہ! که ته د ژوند رڼا غواړي
نو د بڼه وخت زړه کې ارمان ساته

سحر ۵۰۰ بجې، د زیارت ورځ، سوات، ۲۸، ۵، ۲۰۱۵ء

خدای خودې دغسې ودان ساته
حجره ژوندی ساته یاران ساته

خلکو باچا کړې چې وطن جوړ شي
ته ځان پوره او وطن وړان ساته

چې یو کوزېږي بل ته دا وایي
دا پښتانه ټول په لېزان ساته

وریخی چي خفه شي نو باران پسي راخي
غمونه چي شي ډېر ژړا، خفگان پسي راخي

يادونو ازمو راگېره کړې يو هوسی
بي وسه يم خدا راله په ځان پسي راخي

زما د مرگ نه پس به ته خفه يې او که نه؟
د غم نه پس بنادي په هر انسان پسي راخي

چي مینه پکې وي ويرېره مه له هغه کس
چي کرکه چا کي ډېره وي شېطان پسي راخي

يو څوک دي چي په زړه کي يې ساتمه لکه درد
ارمان ارمان ارمان ارمان پسي راخي

۲۰۱۵/۲/۱۰، سحر ۴۳:۲، پېښور ښار

ما چي کله هم څوک ازمیلي دي
هغه خلک ټول پاتي راغلي دي

ته به په اوقاتو کي اوسېږي خو
مانه خو اوقات هم وخت ترورلي دي

وس مې نه لرو تا ته مې نه وي خو
ډېر ډېر مې پرتا پسي ژړلي دي

تاله د خدا بهاني گورمه
خپله خو مې هر، هر څه بايللي دي

منم چي ښه، ښه وي او بد، بد منم
هغه څه رېبم چي مې کرلي دي

خپله به هم ژاري، هاغه څوک گوري
چا چې هم د چا بچي وژلي دي

زه چې به يې په وخت او ده کولمه
هغه ټول عکسونه مې سپڅلي دي

حج او عمره داسې مې ادا کړه چې
ماد مور او پلار مخ ته کتلي دي

چا چې به په امن پسې سر ماتو
آباچا خانيان له مينځه تلي دي

څوک چې دا وطن بدرنگوي غرق شه
خولې نه مې بنېرې د مور وتلي دي

ستا د هر ارمان، ارمان مې کړی دی
منم بلها زړونه مې گتلي دي

سهار ۲:۰۵ بجی، د پنځمې ورځ، سوات، ۲۸، ۰۴، ۲۰۱۵ء

څوک به راځي جانانه
او څوک به ځي جانانه

يو غريبي جانانه
بل جدایي جانانه

لږه رڼا ته خوشه
واخله بنګري جانانه

دا د گرمی روژې او
مسافرې جانانه

ځه زاري نه کوم خو
غم دې ما خوري جانانه

اې راسره او سپره
بس تر مرګي جانانه

ستا په بنايست بنايسته
زما ځوانې جانانه

کابل چې هسې ياد کړم
زړه مې پرق چوي جانانه

که زړه دې وي نوراشه
مادرنه وړې جانانه

درسره بده بنکاري
بې وفايې جانانه

څنگ په چل ول دې خپل کړم
پردي پردي جانانه

دنن نه پس به کوو
باچاځانې جانانه

دا په تاڅه شوي دي؟
یېه پخوانې جانانه

مابه بې ځایه مړ کړې
ستا خاموشي جانانه

(^۱) مونږ د انسان له ویرې
ساتلي سېي جانانه

په ماهیپر، ملاکنډ
به شي سپرلي جانانه

چې پښتون خپل کړي کتاب
نو جنگ گټي جانانه

څنگه به ټول راټول شي؟
دالې وني جانانه

^۱ سېي مې څوکۍ کوي انسان مې وژني

عبدالرحيم روغاني بابا

ماله واپس پکارده
زما خانني جانانه

بی تا جهان راته دی
خالني خالي جانانه

د ژوند په هره لاره
ییم تا واني جانانه

بس که نو بس که کنه
دا خان خانني جانانه

اوس خلکو وپېژندم
مهرباني جانانه

ارمان مې دا دی چې تا
کرېم ارمانني جانانه

د زیارت ورځ، د شپې ۲:۳۷ بجې، ۲۸، ۵، ۲۰۱۵ء، سوات

دا ځلې چې راشمه
سوال کوه چې ستا شمه

کله کله سوچ کوم
زه به هم فنا شمه

وژارم وژارم
ستری په ژړا شمه

درد چې لېونی مې کړي
هسې په خدا شمه

خان ته بنه بنپرې وکم
تاته په دعا شمه

زړه کلک کړم چې ویم ورته
ویلو کې خطا شمه

تاته به یاد پرېم نه؟
سر چې په صحرا شمه

خپله په تیاره بنه یم
بل ته به رڼا شمه

خان به خپل ارمان مړ کړي
زه به پرې گوا شمه

سحر ۴۸: ۵، سوات، د شور و ورځ، ۲۰۱۵، ۲۲، ۵

یو څه خوشته جگر که! چې ما تاته نه پرېدي
یو څه خوشته ما تاته او تا ماته نه پرېدي

یو کس وو په تیاره کې یې رڼا خان له پیدا کړه
دا خلک هغه کس هغې رڼا ته نه پرېدي

ما سوچ هم نه وو کړی چې به تا د لاسه ورکړم
ما وې چې لېوني به څوک صحرا ته نه پرېدي؟

اوس پوهه شومه اوس مې عقل ورو ورو کار شروع کړ
ژړا کې یې خو بنپرېم ما خندا ته نه پرېدي

یو وخت به داسې هم راشي پښتونه! اوده اوسه
چې خپل سکه بچي به خپل دادا ته نه پرېدي

ارمانه! چې زه مړ شمه نو بیا به هم ژوندی یم
یو څوک به تاله راشي تا به چاته نه پرېدي

خفه یمه د ډېرې مجبوری نه درته ژاړم
قسم دی که د غم یاد بنادی نه درته ژاړم

په خپل وطن کې ورک یمه د خپل کلي او کوره
یېه خدایه! د اوږدې مسافری نه درته ژاړم

ته چرته یې جانانه! ته زمانه څه خبرېږې؟
په لوی افغانستان کې د کرغی نه درته ژاړم

لمونځ ځانله کوم ربه! خودعا وطن له غواړم
په نیمو نیمو شپو د بدامنی نه درته ژاړم

دا خاوره زمونږ مور ده او ارمان مې د مور غېږه
یو خوب دی خوږ دی خوب د بې خوبی نه درته ژاړم

اتوار، ۱۳، ۰۱، ۲۰۱۳ء

خان یمه ځاني مې لا په سرده نو
ستاسو د بنمینی مې لا په سرده نو

هغه وشو دا وشو دا ته څه وی؟
لویه رنښتینی مې لا په سرده نو

تنګ شومه په جنگ به شم او ځم به ترې
منم ځان ځاني مې لا په سرده نو

ما لکه یوسف کوهي ته کوز کړئ خپر
ورونو! قرباني مې لا په سرده نو

ستا په لمونځ روژه به خدای تا بخښي؟
دغه حیراني مې لا په سرده نو

ستا گناه ثواب، زما ثواب گناه
برخه اسماني مې لا په سرده نو

مینه پکې گرانه او نفرت وپریا
دغه ارزاني مې لا په سرده نو

ساز ته پکې غل او سپین په تور بلو
دا مسلماني مې لا په سرده نو

مور ته به دې یاد کړم، ته سمېرې نه
ستا دا شېطاني مې لا په سرده نو

۴:۱۰ بجې، ۲۰۱۲، ۲۰۱۳ء

شکر دی شکر دی اشنا چې درسره نه شومه
تا ډېر څه ووي، زه هر څه شوم خو خفه نه شومه

دا د سحره پورې شپه یواځې څنگ تېره کړم
مینه مې وکړه خو دمه نه شوم، ویده نه شومه

زما نه هر څوک خفه کېږي، ما هر څوک ژړوي
زه هم انسان یم خو د چا د زړه ټوکړه نه شومه

چاپېره خلک وو په سترگو کې خبرې کېدې
کیسې مې واورېدې خو زه هلې و کیسه نه شومه

په موده پس مې غږد یار واورېدو
اې! ما قربان او یکه زار واورېدو

زما زخمی زړه ته ټکور راغی
چې ستا د خولې نه مې انکار واورېدو

که دوي په تاپسې جرگه نه درتله؟
قسم په خدای که مې بیا پلار واورېدو

بس یو ته پاتې وې ته هم ووايه
نور خو والله چې مې ټول ښار واورېدو

ستا ناخاپي راتگ له خه نوم وركړم
دشت كې مې زېرى د بهار واورېدو

د دې واکمنو نه یې سر ټکوو
ما خپل پردی روغ او بیمار واورېدو

امن به راوړي خو ما به پرې کړي
مادا فریاد د یو چنار واورېدو

معیار یې خوښ وو خو خبر ترې نه وو
عمر له مونږ داسې فنکار واورېدو

د کابلي رومال کیسه یې وکړه
اتل صېب! ما هغه ټوکمار واورېدو

چې چرته هم د ښکلو ذکر وشو
ما پکې نوم د کندهار واورېدو

ته به ارمان وکړې خوزه به نه يم
شې به هونبیار خو که دې خوار واورېدو

منگل، ۷:۰۵ بجې، ۲۴، ۹، ۲۰۱۳ء

ستاد سحرې سلام
لکه احسان په غلام

خبرې ختمې بنه دي
خان سره يم هم کلام
دومره رالوی شومه خو
نه مې خوب شته نه آرام
درد وي که غم که سخته
دا واره دي ستا انعام
قافيې سترگې لري
بيا هم کومه ناکام
ستا څه زما په نامه
زما هر څه ستا په نام
شکر په دې ډېر شکر
خپله دې کړمه نيلام

غزل دې خوښ نه شولو
ولې ارمان کړې د جام

ژوند به مې رڼا شي خو په خوب کې به ویرېږمه
خوب به راله راشي خو په خوب کې به ویرېږمه

زه د خپل بچي دې ناروغتيا سم خفه کړی يم
شپه خو به سبا شي خو په خوب کې به ویرېږمه

کړی دیدن شماره او زباده يې هم حساب به کوو
زړه به مې صفا شي خو په خوب کې به ویرېږمه

زه لا څنگ انسان يم ستا نفرت سره هم مینه کړم
هر څه به زما شي خو په خوب کې به ویرېږمه

یو باران، بله یخني او انتظار
شپه مې سترگو کې کره تېره، شو سهار

د انسان لپاره دومره پېغور بس دی
چې رانه شي دی د بل انسان پکار

مرغی مه وله بنسپړې به یې بچي کړي
اور دې پورې شي په غوښو ستا د بنسکار

بلها خلک دعوه کړي چې زه یې خوښ یم
نه مې کلي کې څوک خپل شته نه په بنسار

لوی سپری یم خو چې اوس هم لږ خفه شم
یوه مور مې په سرلاس رانکي چې څار

یوې پېغلې راته وې چې ژوندون څه دی؟
ما وې غم، بنسادي یا روغ او یا بیمار

یو ارمان وو په ارمان ارمان یې لوی کړم
په ارمان د نادانۍ شومه هونبیار

۲۰۱۱.۰۵.۰۲

په زړه مې غم دی
یاره! خوب کم (۱) دی

ستا به وي خوښ خو
زما صـنـم دی

په مایې کې
هر رنگ ستم دی

توپک توپک دی او
قلم قلم دی

واک مې پردی دی
ژوند جهنم دی

زخم ته گوره
دغه مرهم دی

کلي ته راشه
بنکلی موسم دی

هر څه بله ادي
نصیب مې کم دی

بیا جور خطا شوم
دا څنگ قسم دی؟

پلار مې کرلی
هر ځای شېرشم دی

(د فخر افغان باچا خان بابا په نوم)

څوک چې سم وو هغه سم دي محترم دي
خو افسوس چې محترم دي سم دي کم دي

د بارودو او د وینو خونند پکې دی
زمونږ کلي کې څه بل شانتې غنم دي

نور قومونه بره وختل اسمان ته
پښتانه په ځمکه خپلو کې اړم دي

پخواني ماشومان بو، بلانه تنگ وو
او اوس خلک چیران کړي څه دي؟ بم دي

په نیم سرمې درد دی نوم مې هم پرېوتی
عقیدې مود روښانې ترور په دم دي

انسانانو نه ده وړانه گنې نور خو
ښه او بد، ښکلي بدرنگ ټول د آدم دي

یوه ډله به زمونږ نه وطن اخلي؟؟
ولې؟ څوکې کړې شوې د ایلم دي؟؟

خپل ارمان راته یو داسې غم بڅښلی
چې غمونه مې د غم سره په غم دي

سهار ۷:۵۵ بجې، ۱۹، ۰۲، ۲۰۱۵ء، پېښور ښار

لږه مسټي پکار ده
او موسیقي پکار ده

په زړه کې رحم ښه دی
په خوله سختي پکار ده

مینه هر څوک غواړي خو
مونږ له بېخي پکار ده

رب دې خوش حاله ساته
بس خوش حالې پکار ده

لکه ښایسته دنگ چنار
داسې ځوانې پکار ده

د ژوند سندرې گرانې!
ښه رومانې پکار ده

په ټول وطن کې ټپه
د پسرلي پکار ده

د امنيت لپاره
لږه خواري پکار ده

په خوښو د ورحم کوه
ورور ته زاري پکار ده

د مور او پلار په مخکې
ښه عاجزي پکار ده

کابل ته کله به ځو
مړه تادي پکار ده

خدای پیدا کړي ښکلي
پرې شاعري پکار ده

اوس دې د هر غم سره
پخه یاري پکار ده

سپوږمۍ ته شپې روڼوم
چرته چې وي پکار ده

ستا به پېزوان وشي خو
مسافرې پکار ده

وره ښایسته شان ټيکه
ستا په تندي پکار ده

کورمې را یاد شو صېبه!
ماله چو ټي پکار ده

ارمانه! ستا به شمه
خو زندگي پکار ده

چې خفه رانه جانان وي
نو په هغه شپه باران وي

ما یواځې ښار کې پرېدي
خلک کلي ته روان وي

په روژه په اختر نه يم
خو چې مینه ژوند اسان وي

د باران شاخکو ته گورم
خدای گو څوک هېرول گران وي

د سوات غرونه داسې ژاړي
لکه دوي چې ماشومان وي

هر یو ښکلی په ما گران دی
د کابل که د لغمان وي

که ارمان مې پوره کېږي
ستا ارمان به مې ارمان وي

۲۱ اپریل ۲۰۱۲ء

راځه چې لږ حساب وکړو چې چا کې مینه ډېره ده
تا کې مینه ډېره ده که ما کې مینه ډېره ده

نیم نیم به تو یې پر مه خو تاته به یاد پر مه
اوس خو ستا لپاره په دنیا کې مینه ډېره ده

هاغه وخت دې یاد شي، ستا څوک هم نه وو یواځې وې
خانده خنده خنده، په خندا کې مینه ډېره ده

هر فنکار چې اورم وایي لوی افغانستان ښه دی
چا ونه وې دا چې، پښتونخوا کې مینه ډېره ده

ځان دې ترې رانغېستی، کله مور او کله پلار کنځې
سم شه نو په خور، مور او دادا کې مینه ډېره ده

ژوند چې غواړي مړه شي او د مرگ لایقان ژوند کوي
لوی دروغژن هم وایي چې رښتیا کې مینه ډېره ده

زہ پکې خوار یم، پلار مې خوار وو، نه دا نه منمہ
ای دا دی خوږ و وطن پرېدمه روانېر مہ زہ

په هر اختر کې کور، خپلوان، یاران، وطن ژارم
خنګ چې مې یاد یی، داسې تاسو ته یاد پر مہ زہ؟

پوزہ مې پرې که خو په مخ خپېرې مہ را کوه
زہ پلار ساتلی نازولی یم خوږ پر مہ زہ

وجود مې دروند شي، رڼا ورځ را باندې توره شپه شي
په بور جلونو دې تېر پر مہ، رالو پر مہ زہ

تازہ بخښلی یم، خفه هم نه یې خو ژوند داسې دی
د خپلو کړو قسمونو نه شر مېر مہ زہ

ارمانه! وایه تا په کومه لار ایسار نه کړ مہ؟
ژوند مې د لاسه وځي نور که ایسار پر مہ زہ

۲۷، ۴، ۲۰۱۴ء، پېښور

تولہ شپه ژار مہ سحر ته اوده کېر مہ زہ
زما په زړه میرات پخپلہ نه پوهېر مہ زہ

"بلها موده وشوه چې مور مې اوده شوې نه ده
ما ورته یو ځلې ویلي و چې ویر پر مہ زہ" (۱)

¹ ایک مدت سے میری ماں نہیں سوئی تابش + میں نے ایک بار کہا تھا مجھے ڈر لگتا ہے

په بعضې ټکو سپری پوهه نه شي
لکه په ژوند چې ژوندی پوهه نه شي

دی، نه اولاد لري، نه غم پېژني
زما په درد به گوری پوهه نه شي
دده خبره به کوم ده سره
په دې خبره به، دی پوهه نه شي
لېرې رانکاره شي او واپس وتبستي
لکه راتگ کې سپرلی پوهه نه شي
بیا یې وړو ته گډوي په بناړ کې
چې په ځنگل کې زمري پوهه نه شي
څه ترکیبونه کوي اغوندي یې
اخر په لاس شي بنگری پوهه نه شي
رڼا نه لرې څه چې ډېر لرې شي
په نصیحت چې بچی پوهه نه شي

زما ارمانه! بس ارمان پاتې شوې
سترگې ترخې کړي لوگی پوهه نه شي

جمرات، ۲۰۱۰، ۲۰۱۴، پېښور صدر

څه یاران زما په برخه
څه ماران زما په برخه

زمکې! تاراله څه را کړه
چې اسمان زما په برخه

ستاسو جنګ کې همپشه
څیرې گریوان زما په برخه

*

د غمونو د دردونو
ډک جانان زما په برخه

پښتنو مسلمانانو
کې هندوان زما په برخه

لېوني خو لېوني دي
ټول يو شان زما په برخه

د نړۍ لغړ سوغړ ټول
ماشومان زما په برخه

فربښتې ترې خلکو بوتلې
حيوانان زما په برخه

دا بې علمه او بې هنره
مشران زما په برخه

گټه ستاده گټه ستاسو
او تاوان زما په برخه

په قربان قربان قربان شوم
يه قربان زما په برخه

انسانانو کې موندلي
مې پېريان زما په برخه

د بارودو د لوگو دى
لوى باران زما په برخه

پسرلو راسره وړانه
دى خزان زما په برخه

بې ايمانه ټول راټول دي
په ايمان زما په برخه

هاى ارمان ارمان ارمانه!
ستا ارمان زما په برخه

پير، ۱۴، ۷، ۲۰۱۴ء، پېښور صدر

مري مې غوته شوې ورکه شوې رانه لاره
خه ووايم خه وليکم حيران يم ننگرهاره

چې هر څوک شهيدان دي جنتيان دي خدای بخښلي
دا پاتې پښتانه راله ساته پروردگاره

تر څو چې پښتانه په حقيقت کې يوځای نشي
ختمېږي به ورکېږي به سره د مور او پلاره

ظالمه! ستا به هم چرته څوک وي په تا به گران وي
د هغه گران لپاره مونږه پريږده په قلاړه

ارمان پېښور، کوپټه، ننگرهار سوات او وطنه
راتوی شوه او ښکه توی شوه که مې ډېره کره ايساره

د خالي ورځ، ۴:۲۲ بجې، ۱۸، ۰۴، ۲۰۱۵، پېښور

ماسره خه دي تاله خه درکړمه
دا خوبه گرانه شي چې زړه درکړمه

راځه چې ووځو د دنيا بازار ته
چې زر زرمې شي، چې اوبه درکړمه

قاصده! وايه ورته مه، خو يوسه
د خط په ځای به خپل رانجه درکړمه

خفه په دې نه يم، چې تا پرېښووم
خفه په دې يم چې هر خه درکړمه

بيا به مئين ته هيڅوک ښه نه وايي
زړه چې داغونه درله ښه درکړمه

د خپل ارمان په ژوند ويرېږم خلکه!
تاله به څنگه حوصله درکړمه

توره تیاره ده خان مې خان ته او ازونه کوي
يو څه خودي ما پاڅوي خلک خوبونه کوي

ما چې په کوم سحر له تانه خان جدا گنلی
په هغه ورځ خدای باران نه بارانونه کوي

چا چې په شعر کې مینه راوړه او په ساز کې امن
نیمې نه زیات خلک په هغه پیر شکونه کوي

پخپله ده به د دروغو مینه کړي وي نو
څوک چې مئینوله د صبر تعویذونه کوي

زه جوړې ډېر زیات گناهگار یمه چې نه بڼه کېږم؟
ډېر خلک شته راله دعا کوي، نفلونه کوي

دلته ډېر څه کېږي روا دي، دلته څه نه کېږي
خلک بې وخته اذانونه او لمونځونه کوي

پخوا به یو نیم تن کوو چرته یو واري از مېښت
اوس په مونږ هره ورځ او هر څوک از مېښتونه کوي

اوس خو یو زه یم چې ارمان او ژړا دواړه کوم
یو وخت به راشي ما پسې به ارمانونه کوي

د زیارت سحر، اتلسمه روژه، ۱۷، ۷، ۲۰۱۴ء، پېښور صدر

اې گرځي پسې هر وختې هنداره ده او که زه
په خدای به شي ملگرو! هغه خواره ده او که زه

چې ختمه شوه ټپه نويه قربان يې که چې بيا شه
انگۍ انگۍ تنگۍ، دا ټپه ماره ده او که زه

خبرې کړم، خبرې کړي، خبرې نه ختمېږي
خبر به شي چې دا ډېره هونښياره ده او که زه

ته زيرپه شوې، زه تور شومه، زړه سوزي درد يې پرېښی
يه خدايه! نو چې دا ډېره بيماره ده او که زه

ارمان مو سره يو دی، ته وې بس ته ماته گوره
(۱) خندومه يې، (۲) ژړی مې دا فنکاره ده او که زه

د جمعې سحر، ۸، ۸، ۲۰۱۴ء، حیات اباد، فېز ۲، د
غلام یونس کور

اځندوم

۲ ژړوي

په زړه مې غم وي غم وي غم وي ماله خوب نه راځي
بس چې لږ هم خفه صنم وي ماله خوب نه راځي

تاته به هسې دروغ ووېم چې اوده شومه زه
نور په خدای مې دې قسم وي، ماله خوب نه راځي

زما د قام بچي پېسې په تماچو ورکوي
د خلکو لاسو کې قلم وي، ماله خوب نه راځي

مور مې قارېږي چې د شپې لږ شانتې خوب هم کوه
چې سترگې پټې کړم ماتم وي، ماله خوب نه راځي

خلک ياران ساتي، دوستان پالي، اخترې کوي
زمونږ يار مار او دوست لږم وي، ماله خوب نه راځي

د ننگرهاره خوب راځي خو اوده کېږمه نه
بيا به پياده تله په تورخم وي، ماله خوب نه راځي

منگل، ۵ بجې، ۳۰، ۹، ۲۰۱۴ء

د خلکو مینې ته چېران پاتې شم
خداى خودې وکړې چې انسان پاتې شم

گران گران کارونه یې په ما اسان کړه
اوس گرانه ده چې ورته گران پاتې شم

پاتې کېدو له به منت غوښتو ما
اوس بې تپوسه شم روان پاتې شم

د مینې خه چې د جنگ هم خوګ نشته
خانله کړم خیرې خپل گربوان پاتې شم

چې لږ په امن او امان پاتې شم
بیادې خداى نه کړې چې د ځان پاتې شم

ارمان ارمان ارمان ارمان او ارمان
ارمان چې ستا په زړه ارمان پاتې شم

جمعه، ۳:۵۰ بجې، ۱۰، ۱۰، ۲۰۱۴ء، پېښور صدر

ژوند ته چې ما په کوم نظر کتلي
هغې نظر ته تا کمتر کتلي

ته چې کم ستوري نن په شپه کې وینې
ما پرون دا ستوري په لمر کتلي

ماله د ښو ځواب په بده را کړې
خپل مئینان چې مې اکثر کتلي

ستا درنا هډو په تمه نه یم
ټولو تیارو ته مې ژور کتلي

۰۹، ۱۲، ۲۰۱۴ء، ماښام، پېښور صدر

تاته دې ياده وي چې زه به څه کړم
بې له وزرو الواته به څه کړم

د غني خان بابا آشعار دې ياد دی؟
د بدو بد وي، څه په نښه به څه کړم
منگل، ۳، ۳، ۲۰۱۵ء، د موسيقۍ عالمي ورځ

روان ومه په لاره، ستا رومال راسره وو
خوشحاله وم خو غم د نوي کال راسره وو

"د توري له ټوپکه چې قلمه پوري تلم
د قام او د اولس د بچو خيال راسره وو" (۱)

پښتون ومه، پښتون يم، نو څنگه به ویرېږم
په يو وخت کې، کمال، جمال، جلال راسره وو

۱: د ډاکټر محمد اسرار اتل شعر.

لکه په وچو کې لامده و سوزي
"زما اکثره په ځان زړه و سوزي"

ژړا حل نه دی خو يو ډاډ پکې دی
په دې او بود مخ نه سره و سوزي

نن سبا داسې لوغړن گرځمه
لکه ډوډۍ په تناره و سوزي

ته ما سپرې او زما دا مثال دی
لکه سکاره په دوباره و سوزي

د زړگي وینې سروم په اوبسکو
په اوبو څه رنگه اوبه و سوزي

زه هر ارمان لوڅره کړی يم
مړه په ما کې به نور څه و سوزي

منگل، سحر ۴ بجې، ۱۲ دسمبر ۲۰۱۴ء، پېښور صدر

نن چې مړه دي ماشومان دوي به بيا راشي؟
پښتنو کې به د علم رڼا راشي؟

که يو خو ورځې قلاره قلاري وي
جرم هيڅ نه وي او لويه سزا راشي

يو افغان دی، يو پښتون دی، لېوني شو
يو غم تم نه وي او بله بله راشي

د ژړا اختيار يې هم له ما اخستی
په خندا پورې خو هسې خندا راشي

امن اوس د انسانانو وس کې نه دی
را به شي خو که پخپله الله راشي

بده، ۳۲: ۳ بجې، ۱۷ دسمبر ۲۰۱۴ء، پېښور ښار

بيادې په ژړا کړمه؟
ځان نه دې جدا کړمه

خلک له تيارو تښتي
زه خفه رڼا کړمه

دلته مې څوک نشته او
هر وخت دا دعا کړمه

زه خوداسې نه ومه
زه دا داسې چا کړمه

تاسره وفا کرمه
خان سره جفا کرمه

تانه چي خفه شمه
خپله خان پخلا کرمه

ستاد انتظار خوږو
خان سره لگيا کرمه

زه خو چي هرڅه کوم
ستاسو په رضا کرمه

ژوند مې وربخښلی دی
مینه په رښتیا کرمه

هسې په ارمان ارمان
شپه ټوله سبا کرمه

خومره ساده او خومره ښکلی لکه گل گرځېدو
هغه اجل ته هم کتل به يې خندل گرځېدو

چي ته مې وليدې ردیف او قافيې پېدا شوې
ډېرې مودې نه مې په خیال کې يو غزل گرځېدو

يوزه سپېره وم، زه بدبخته وم، تا ښه وکاته
هغه ښايست وو په خپل ذات کې مکمل گرځېدو

ماپسې غرونه لت په لت کره، بڼه وه ومې مونده
خداى شته چې هسې مې په ذهن کې کابل گرځېدو

"هغه د ښار په لنډو وتولارو بڼه خبروو
هغه به ټوله ورځ روزگار پسې پېدل گرځېدو" (۱)

هغې د ټول کلي د مخې بڼه په جار وويل
خبر ترې نه يم خو بېگناه دلته يو شل گرځېدو

ژارې به نه خو دا خبره به دې خوب تښتوي
چې ستا په زړه کې وو او بيا هم لکه غل گرځېدو

هر څه هغه دي، هغه نشته، دا منظر مې وژني
ارمان د گوتې نه نيولى وو، اتل گرځېدو

۱: د ډاکټر محمد اسرار اتل شعر

ته راته ووايه چې ما ولي تپه ونه کره
ځکه چې تا مې هم د مینې تذکره ونه کره

بلها راغلو مېلمنو ته هر کلى مې ووي
ستاسو د کلي راته هيچا هم کيسه ونه کره

د پېښور ښار کې په هر دېوال اوس دا ليکمه
ته د کابل راغلي او مونږ کره دې شپه ونه کره

ټول مئينان ورته راغونډ وو تماشي وې خلکه!
افسوس په دې چې هغه خپل يې تماشه ونه کره

زما دپاره يې په زنه شينکې خال ايښى و
زړه که مې ډېر غوښتل خو ما يې ننداره ونه کره

ستا په ارمان کې او زما ارمان کې ډېر فرق دى
لوگى لوگى دې کړم خو ما هډو لمبه ونه کره

د اتوار ورځ، ۲۸، ۲، ۲۰۰۹ء

دایو خو ورځې مې د غېږې نه مزې واخله
 زما د شونډو نه د خپل حسن کیسې واخله

دایو پېښور به درته پرېږدمه، خو ژارې به نه
 تاسره تېرې چې شوې، دارنگینې شپې واخله
 ۳، ۷، ۲۰۰۹، د جمعې ورځ

دلته د چاپه چا اعتبار نشته
 زما د سره هم څوک یار نشته

چې ستا د زني خال ته ناست یم، ژوند کړم
 زما سپېره هډو څه کار نشته
 ۳، ۳۱، ۲۰۰۹، د گل ورځ

ستا په خبرو هسې وایم خو مېرېمه نه
 ته مې اوده کړې او پخپله اوده کېرېمه نه

داسې یو وخت وو چې بېخي به درنه نه هېرېدم
 داسې یو وخت دی چې بېخي درته یادېرېمه نه

چې ته په غم کې یې او ته پکې ژوند نه شې کوی
 د خدای ظالمې! زه به څه رنگه ژرېرېمه نه

د ځوانۍ وخته! که په پښو درله هم پرېوځمه
 خو تا قسم کړی چې چاته ایسارېرېمه نه
 ۲۰، ۱۰، ۲۰۱۳، دوبی، شارجه

تا پیه بنکاره وژرل

ما پیت پیه زره وژرل

ته درد پدی پیه مینه

ما پیه هر خه وژرل

وخت د رخصت کی بنه وې

چې دواړو بنه وژرل

ما پیه لمانخه کی ژرل

تا پیه سجده وژرل

بیا به یو خای شو که نه؟

تلو کی مو تله وژرل

پیر، ۱۴، ۱۰، ۲۰۱۳، دوی ته د تلو په ورځ

په مینه کی د مینې امامت مې کړی نه وی

مئین وې سم مئین خو محبت مې کړی نه وی

ما ټوله شپه د یار سترگو ته تېره کړه نشه شوم

افسوس د دغو سترگو عبادت مې کړی نه وی

ستا د تلو په شانته تله چې چرته وینم

ټول رپېرم لکه غله چې چرته وینم

ویم چې بنکته شم او بنکل یې کړم په مینه

دا خاپونه ستا د پله چې چرته وینم

خه بلها کیسی بلها خبری به می هپری شی
داسی وخت به راشی چی سندرې به می هپری شی

دومره وخت ته وایه چی دامن د کونترې
خنکه هغه ماتې پنبې وزرې به می هپری شی

گرانه ده چی چرته یې خواب هم راپیدا کړمه
گرانه ده چی ستا سترگی سوالگرې به می هپری شی

یاره! چی به داسی مقام هم په ژوند کې راشی لا؟
یاره! چی ستا اوبنکې ملغلرې به می هپری شی

وخت هر خه کولی شی، زه تار سوا لیدی نه شم
ستلارې د دې بلاد ویرې به می هپری شی

ودرېده په لار کې د گودر دومره یې وویل
مخې ته می مه راځه ملگرې به می هپری شی

زه چی کلیوال یم نو ارمان می غرخنی بنه دی
خدای شته که چینه، چنار، نبتري به می هپری شی

جمعه، ۱۸، ۱۰، ۲۰۱۳ء

بنه درته پته ده چی خه به کووم
غزل به وایم او تپه به کووم

زما په هیخ چا باندي وس نه رسي
خو کشرانو ته غوسه به کووم

تا سرسري کړه مختصره دې کړه
زما زړه دک دی نو کیسه به کووم

ستا هر گوزار ته په دې ټينگ کړمه ځان
چې وخت به راشي گوزاره به کووم

لاسونه نه زما پرې زړه پولې شو
حق يې دی خو بندوله حصه به کووم

ستا د يادونو په واورينو غرونو
گرځم نو خامخالمبه به کووم

ته ما پيدا کړې او تازه راجور کړم
خدای شته که بله تجربه به کووم

ژوند حادثې دي زما زړه ترې توردی
که ترې خلاصېږم نو اسره به کووم؟

هغه ارمان ارمان ارمان او ارمان
ارمان ارمان ارمانی تله به کووم

اتوار، ۲۵:۲ بجې، ۲، ۳، ۲۰۱۴ء

(د موسیقۍ عالمي ورځ)

زما خپله يو دنيا ده، زه د خپلې دنيا خان يم
چاته زمکه زمکه کپړمه خو چاته به اسمان يم

په دې دومره لوی سفر کې، زه يواځې راروان يم
په والله چې د دې سختو او اهنو گورستان يم

دا منم چې يم يواځې او ستا مينه مې پکار ده
خو دا سوال داسې يو سوال دی چې د ژبې او بزبان يم

ته رنایې، ته زما يې، ته زما د ژوند رنایه
زه که هر څه يم خو واوره زه به ستا د زړه ارمان يم

۳، ۳، ۲۰۱۴ء، پېښور صدر

د ژوندون لویه حصه مې درله درکړه
خه چې خوبن مې وو هغه مې درله درکړه

ما گمان کوو ما تاله رنه درکړه
زه تورمخی یم تیاره مې درله درکړه

خه چې در مې کړه هم دغه ماته خاص وو
نور خه نه خو ډېر له زړه مې درله درکړه

زما ژوند خه دی؟ ما کله کله وژني
خوږې مینې خه تراخه مې درله درکړه

په وجود مې دي اور پورې شي چې و مرم
چې دردونه په دې شپه مې درله درکړه

اې ډوبېرې مه لاس را ارمان به وکړې
قسمونه ډېر پاخه مې درله درکړه

۹:۳۰ بجې، ۱۰، ۴، ۲۰۱۴ء، دوحه قطر

ما په تا فخر کړی او ما په تاننگ کړی دی
ما ستا په مینه کې د خان سره هم جنگ کړی دی

هر خو که کلک یم، زورور یمه او نه سوزمه
خو ستا بېلتون راسره خوي سم د پتننگ کړی دی

ما پرې د امن گمان کړی خوشحالېم ورته
کله چې ستا په مړوندونو بنگرېو شرننگ کړی دی

ما زړونه وگتيل باچا شوم خوبس ته چې نه وې
هیڅ راته کم نه وو خو ژوند مې د ملنگ کړی دی

زه د غمونو مل یم، زه په خوشحالو خه کوم
دومره حساس یم چې دې زړه میرات مې زنگ کړی دی

ډېر خان نانگارې کړم، چې هېره دې کړم نه هېرېرې
تا په هر خه هر خای زما د خوبسې رنگ کړی دی

ته د ارمان په سر قسم وخوره ته نه تنگېرې
ما ستا نه پس د قسمونو نه هم خننگ کړی دی

جمعرات، سحر ۴ بجې، ۷، ۱۱، ۲۰۱۳ء

نن سبا مې زړه خفه دی
د هر چا مې زړه خفه دی

تا چې نه وينمه گرانې!
له دنيا مې زړه خفه دی

ستا په هر کړي ديدن او
په وفا مې زړه خفه دی

تا وې بيا به شي جانانه!
په بيا بيا مې زړه خفه دی

زه به تاته انتظار کړم
خو رښتيا مې زړه خفه دی

ماته پته ده ځان لگي
ناروا مې زړه خفه دی

زه تياره کې ښه يم خبر خو
په رڼا مې زړه خفه دی

هم په ځان باندي خفه يم
هم په تا مې زړه خفه دی

په دې لويه دنياگي کې
بې له تا مې زړه خفه دی

تش په ځان او په ارمان نه
په هر چا مې زړه خفه دی

زيارت، ۷، ۱۱، ۲۰۱۳، شمشاد تې وي

نفل وظيفه و کرم او وژاړم
دغه وس په خان مې رسېدو شپه وه

هيڅ خبر دې نه راځي نوڅه وکړم
تن مې ژرېدو، زړه خوړېدو شپه وه

ته هم لارې، ته هم لارې، ته هم څه
ساه مې خداى زده ولې نه وتو شپه وه

هلته خو يځني هم اورم ډېره ده
کلی مې په خيال کې گرځېدو شپه وه

ستا خفگان ته هم د ټينگې نه ومه
دلته مې خپل زړه ميراث چاودو شپه وه

بس که کنه خپل ارمان له نه راځي؟
دا معصوم بچى دې لړزېدو شپه وه

بده، سحر ۵:۴۷ بجې، ۲، ۱۱، ۲۰۱۳، پېښور

څه د غم باران راوړېدو شپه وه
ماته خپل جانان رايا دېدو شپه وه

دغه مياشت او دغه کال مې خوښ نه شو
نن رانه اتل هم بيلېدو شپه وه

ستا هغه يادونه دي او زه سپېره
څنگه به مې يو يو غم زغمو شپه وه

شوگیره می ٿولہ شپہ دہ تاتہ بنکارم؟
زندگی رانہ خفہ دہ، تاتہ بنکارم؟

داسی نہ دہ چپي خہ نشته؟ خوری نہ شم
پہ نہرہ می روژہ دہ، تاتہ بنکارم؟

خپل زپہ خورمہ خو پہ دپي باندپي ڍاڍہ شم
زما مینہ عجیبہ دہ، تاتہ بنکارم؟

تہ بہ څنگہ یی او دا دپي خہ چل وکہ؟
څنگ تپوس کرم څنگ گیلہ دہ، تاتہ بنکارم؟

ژوند تپربری پہ څندا او ژرا دواپو
ژارم دا می حوصلہ دہ، تاتہ بنکارم؟

انتظار، مینہ، وفا، صبر او ستا غم
دا می ٿولہ اثاثہ دہ، تاتہ بنکارم؟

ستا ارمان زما دهر ارمان ارمان دی
لویہ سخته می پہ زپہ دہ، تاتہ بنکارم؟

سحر ۵:۲۷ بجی، ۱۴، ۱۱، ۲۰۱۳ء، شمشاد ٿی وی، پپنور

پہ خہ امید د خہ لپارہ زندگی کومہ
خوبس پوهپہ ستا لپارہ زندگی کومہ

ماد ژوند ٿولپي خوشحالی دی تاسرہ ٿرلی
تہ می منزل یی، لا پہ لارہ زندگی کومہ

شپہ څنگہ تپرہ شوه او ورځ څنگہ دہ مه کرہ تپوس
ڍپرہ بی سرہ او بپکارہ زندگی کومہ

پہ شته ڍک کور کپي او پہ شته نامه جامہ کپي بی تا
یمہ بی مورہ او بی پلارہ زندگی کومہ

انتظار ستا دی، رناتہ یی، زہ ارمان یمہ ستا
سوات نہ لغمان تر نگرہارہ زندگی کومہ

پیر، سحر ۲:۴۰ بجی، ۱۸ نومبر ۲۰۱۳ء، شمشاد ٿی وی، حیات آباد

تا قسما قسم شیان و خوږه څه غم دې نشته
دا فکر نه کوي چې څوک څوک به نهر اوده وي

مونږ پښتانه غریبانان وو او هم داسې به مرو
مالک به وینس شي تر ناوخته یې نوکر اوده وي

تاته څه پته لگي؟ تا بې وسي څه لیدلې؟
راشه چې څنگه په سرو شگو مسافر اوده وي

هغه شپه خوب نه وي سوچونه وي او زړه خوړل وي
چې زه له یاره او یار له مانه مرور اوده وي

درد که قلا رهم شي خو زړه نا اشنا سوی کوي
بس په ارمان ارمان کي په هنر اوده وي

هفته، د شپې ۲:۰۷ بجې، ۹، ۱۱، ۲۰۱۳، پېښور صدر

څوک د هر څه نه وي خبر خوبې خبر اوده وي
او چا زما شان شپه خوړلي وي سحر اوده وي

مونږه یا سپي ساتو یا ټوله شپه څوکی کړي یو کس
د نورو خلکو جنگیالي هم په سنگر اوده وي

دا د سحره پورې شپه او جدایي ظالمه
لکه د موره چې نیازین بچی بهر اوده وي

تر سحره انتظاره
 سراسره انتظاره
 ستابه خه خوند وي قلا ر شه
 مختصره انتظاره
 اخرداسي شوي چي شومه
 مسافره انتظاره

داسي ډبري شپي قربان شه
 ستاد سره انتظاره
 زورور مې زړه راتنگ دي
 زوروره انتظاره
 لږ خو ماسره سلا كړه
 يه بي سره انتظاره
 ستا په ډاډ باندې روان يم
 خم په بره انتظاره
 ژوند كې ډېر خه مې بايبللي
 جوارگره انتظاره
 د تورخم نه تر لغمان تر
 ماهيپره انتظاره

د کابل د هغې سره
تر دې سره انتظاره

راسره یې راسره تر
پېښوره انتظاره

ستا د غمه مې روژه ده
په نهره انتظاره

ډېر لمونځونه مې قضا شو
یې کافره انتظاره

زورور دې هم کړل ستري
یې خود سره انتظاره

زه ویرېږم ته ډاډه یې
زوره انتظاره

گوري نه پرهر پرهر یم
بې پرهره انتظاره

خاموشي ده زه او ته یو
نشته ویره انتظاره

چې رانغله جوړې بیا شوه
مروړه انتظاره

چې وخت راشي بیا به گورو
ستمگره انتظاره

خپل ارمان په چنارونو
ډوب کړې لمره انتظاره

هفته، سحر ۵:۴۹ بجې، ۹، ۱۱، ۲۰۱۳، پېښور صدر

زمانه لري مه خه
اي زوروري! مه خه

درته منت کومه
په زره کافرې مه خه

دا خاموشي او يخني
کوه خبرې مه خه

بارود به توره کړي تا
سپيني کونترې مه خه

پريان به کښي په تا
مياشت د سپرې مه خه

شعر نه غزل درته وایم
اي سخنوري مه خه

راخه چې بيا واره شو
جنگو و بکړې مه خه

واه په تياره کې رڼا
خو مسافرې مه خه

ارمان يم سوال مې منې
چې د سحرې مه خه

۱۳، ۱۲، ۲۰۱۳ء

چې ته نه یې او ساه اخلمه، ځان راته بد بنکاري
نامه چې د بل چا اخلمه، ځان راته بد بنکاري

ستا مینې زورولې، دردولی دومره یم چې
د چانه چې سلا اخلمه، ځان راته بد بنکاري

زما وېرانه لارې، اوس زما یې زمانه یې
نامه چې دې په غلا اخلمه، ځان راته بد بنکاري

د ژوند او ازادۍ په مانا پوهه شوم خو اوس چې
په قرضو باندې ساه اخلمه، ځان راته بد بنکاري

خندا مې خوروله په خندا مې ځان ساتو اوس
ژړا باندې خندا اخلمه، ځان راته بد بنکاري

اتوار، ۱۵، ۱۲، ۲۰۱۳ء، پېښور

زما سپوږمۍ سم د ما بنامه شي زمانه ورکه
لکه دنیا کې چې دنیا شي له دنیا نه ورکه

دغه سپوږمۍ به ټوله شپه وي خو ستا غم کومه
زما سپوږمۍ ده د وفا او د حیانه ورکه

يو تاريخ رقم که ما وگتته چې هېر مې نه کړې
زما په ډاډ زما په ذات کې شه هر چانه ورکه

جمعه، ۱۷، ۱، ۲۰۱۴ء

ته مې ژوند یې په ساگانو کې دې غواړم
موسمونو او هواگانو کې دې غواړم

په لکه‌هاؤ وظيفې درله کومه
په زرگونو دعاگانو کې دې غواړم

د وطن په هره پوله درته ناست یم
په پردو او په خپلوانو کې دې غواړم

اتوار، ۱۹، ۱، ۲۰۱۴ء

چې تصویر دې بنکلومه
هسې خان دوکه کومه

ستا په ما پرواه هم نشته
زه دې زړه کې گرځومه

چې ووځې حال راته وایه
تابه چرته لتومه

مې سېوري ته گوزار که
دغه سوال درته کومه

داسې مه وایه جانانه!
بې له تابه څه کومه

دامې یاد دي تاویل چې
په کمڅو دې ځنگومه

ماوې زر کوه راووخه
تاوې سترگې تورو مه

ماوې خوږ وطن مې وران شو
تاوې زه یې جوړومه

په ارمان مې دې قسم وي
خپل غمونه زیاتومه

هغه ټول بتان

زه د دې ښار د رنگینو سره بلد نه ومه
 زه د دې ښار د تماشو سره بلد نه ومه
 زه په دې ښار کې یک تنها ومه د کلي سپری
 زه په دې ښار کې په ژړا ومه د کلي سپری
 زما په کلي کې سحر وو مازیګرو و شپه وه
 کیسه ترخه وه خود کلي مې هوا خوږه وه
 ورو ورو پرې داسې چرچ را پرېوت د نظر ښکار شو
 سربه دې څه خوږوم خو مونږه لراو بر ښکار شو
 رڼا تیارې ته لاره
 لنډه اوږدې ته لاره

نظمونه

هغه هغې ته لاره
 خوږه ترخې ته لاره
 اخر مو کډې وکړې
 بس در په در شو خلک
 تږي نهر شو خلک
 کور نه بهر شو خلک
 افسوس او تر شو خلک
 په مصیبت کې ویره بل مصیبت جوړوي
 زه هم په دغه مصیبت کې مصیبت واخستم
 کله هېبت واخستم
 کله غېرت واخستم
 او ورسره ورسره
 سپېره غربت واخستم
 کلی مې پرېښو خور او ورور مې پرېښوه
 اې لنډه دا چې خوږه مور مې پرېښوه
 یو څو یاران وو چې ساتلمه یې
 یو څو کسان وو چې رتلمه یې
 ژوند تېرېدو بڼه پوهېد م په هر څه
 پټ پټ به ځانله ژرېدم په هر څه
 ما بڼه محنت کړی دی
 ما بڼه همت کړی دی

ما به د ځان په غم کې ټوله ټوله شپه وژړل
 ډېر به مې پټ او کله کله په ښکاره وژړل
 کله اخبار ته زغله
 کله بل کار ته زغله
 کله نهر او ده شه
 کله بهر او ده شه
 کله سندرې جوړول، کله شعرونه لیکل
 کله په لاس، کله کتاب کې خپل دردونه لیکل
 لږ شانتي امن راغی
 زموږه کډې واپس لاړې او زه ترې پاتې شومه
 ماله دې ښار لویه نامه او لوی شهرت را کړی
 خو دا مننه چا محبت او چا نفرت را کړی
 ما د دې ښار نه د تمامی دنیا سېل کړی دی
 زه په دې ښار فخر کوم، زه یې شته کړی یمه
 اوس څه کیسه شوې ده
 څه حادثه شوې ده
 څو پمه شپه ده چې ویرېزم پکې
 مانه اکثر خواږه دوستان خفه شي
 چې دوي رضا کړم نو ورور یان خفه شي
 هر څه به ټیک شي خو دا نه ټیک کېږي

چې هيڅ بې هيڅه ترې جانان خفه شي
 ما په تپو کې غم په گوته کړلو
 او غم مې ځان ته ملامته کړلو
 خو نن د هر طرفه ماته ځان بې څوکه بنکاري
 ځکه چې ما دغه خطا کړې ده
 ما تاسره د خپلې مينې انتها کړې ده
 تاله پکار دي چې ازار مې کړې
 تاله پکار دي چې سنگسار مې کړې
 خو اې افسوس.....
 زما په مينه پايېدليېه! يو ځواب خوراکه
 زما د عمر د دردونو لږ حساب خوراکه
 چې تاسو ونه پېژندمه که حالات بدل شو؟
 زه هم هغه يم خو ستاسو مينه او خيالات بدل شو
 زه به په يو غم کې دا ټول غمونه ونغاړمه
 زه به په سر سرتور دې خپل خداى ته وژاړمه
 زه به ازار وکړم او زه به ځانله زور ورکړمه
 زه به دا غونه دې خپل زړه له يو څو نور ورکړمه
 زه به دې شته شور له د خپله درده شور ورکړمه
 اې زه به چغې کړم او ځان له به پېغور ورکړمه
 په خپل ارمان او په اتل به نور شعرونه ليکم

د نن نه پس به په لاس نه د چا نومونه ليکم
 که چا تپوس کوو چې هغه څنگ دی، هغه څنگه ده؟
 زه به دې بناړ ته گوته نه نيسمه
 اې زه به يار ته گوته نه نيسمه
 خور، ورور او پلار ته گوته نه نيسمه
 خپل نصيب خوار ته گوته نه نيسمه
 ځواب مې دادى او حقيقت هم دادى
 زما اخره فيصله داده چې
 هغه ټول بتان مې مات کړه
 هغه ټول ياران مې پرېښوه
 چې زما نه به چاپېر وو
 زه يې ځان لره ليدلم
 چې زه بناړ ومه دوي بناړ وو
 اوس زه نه يم، دوي اباد دي
 هغه ټول بتان مې مات کړه
 هغه ټول ياران مې پرېښوه

جمعرات، سحر ۲ بجې، ۲۴، ۰۱، ۲۰۱۴ء
 (يادگيرنه: د اتل "بتان" نظم په اثر کې)

مینه او مننه

تا وې دا ډېره بڼه ده
 ما وې منم در سره
 تا وې مور ټول تا سره
 بې حده مینه لرو
 زه هم د مینې ترې
 ما وکړو روڼد اعتماد
 درې کاله او وتل او
 زه پکې در په در شوم
 د مشرۍ له کوره
 څنگ په هنر بهر شوم؟

د بشریت د نعرو
 پورته کونکي خلک
 اول پخپله په دې
 دوو ټکونو نه پوهیږي
 په خله د مینې لافې
 په زړه کې کرکه نفرت؟

د یو انسان زورول
 د یو زړگي ماتول
 خپله په مینه مشغول
 او بل له ژوند ختمول

مور د شفقت سمبول
 پلار د اولاد غمخور
 خو دلته داسې نه ده
 دلته دا دواړه غلط
 کړي په اولاد ظلم
 کوم کوم کړم یاد ظلم؟
 لور ته انسان نه وائي
 زوي ته اسمان وائي
 بس په دې ظلم دې خدای
 دوي له سزا ورکړي
 خور هم د خور په زړه
 اکثر کوي لوبې
 د بدنیتۍ هغه اور
 بس بلوي ژوندۍ ساتي لوبې
 چې د حق وخت راشي

خان بی خبره هم کړي
 خلاف خبره هم کړي
 خان زورور او مروره هم کړي
 لکه چې دارشته
 هم پایداره نه ده

رور هم د وینو ترې
 رور هم د بل د خلې
 د یو اوربل دشمن
 د بل اوربل د خلې
 مشرې خان غصه کړي
 کشر جهان غصه کړي
 په خویندو ظلم وکړي
 بیا وائي پوهه نه شو
 اصل کې مونږ ازلې
 درنده گان غوندې یو
 رازدار همراز ملگري
 اکثر پکار راځي
 خو ځپنې داسې هم وي
 چې شي اوزگار راځي
 ماله په نه خبره

خداې شته چې قار راځي
 دا سپرې ځکه بنه دی
 په ده مې کار راځي
 دا هم منم خوبل به
 له ده هوښیار راځي

لنډه اوږده داده
 مونږ دروغژن بې مینې
 زمونږه وینې سپینې
 ای ربه ته خو څه وینې؟
 ځکه مو دا حال دی
 تاؤ مو له خیال جال دی
 چې په یوه رشته کې
 رشته څه؟ ورځ او شپه کې
 مونږه مخلصه نه یو
 بې حسه یو وایو بې حسه نه یو
 ما د خوبونو ملکه بائیلې
 ما د شعرونو سلسله بائیلې
 ما په دې ښار کې ورځ او شپه بائیلې
 ما خان، ما ته، او ما هغه بائیلې
 ما د رشتو په تقدس کې خدا یگو
 د خواخوږۍ هره رشته بائیلې

خوند مې د ژوند نه بند په بند تلې دی
 ما د خوندونو ذائقه بائیللې
 ما د انسان د خوشحالیو لپاره
 انسان صفته پر بنته بائیللې

مینه او مننه کوم

یوه غوښتنه کوم

چې د چا بل چا سره

دا مسخرې مه کوئ

هر انسان زړه لري صېب

هر څوک بد بڼه لري صېب

ته له وطن نه لرې

زه د هر تن نه لرې

ستا نه مې درد ستا نه احساس ستا نه مې غم زیات دی

حم ! ستا عزت ، زما له ژونده ، محترم زیات دی

د ترونونو تار مې بایلو

مور ، خور ، رور څه چې پلار مې بایلو

ارمان د ژوند شعار مې بایلو

مسلمانانو یار مې بایلو

خالي څنگلې له میدان نه او وتمه

23-07-2018

اوبنکې

اوبنکې د بنمن د مینې

ته اوبنکې مه تویوه

ژړا نفرت راولی

ته اوبنکې مه تویوه

دا انسان ولې ژاړي؟

په ژړا زړه سپکوي

زړه راډکېږي په څه؟

زړه په خفگان ډکېږي

خفگان د څه پېداوار؟

غم اوبنادی نه وتی

خوشحالی غم څنگه شي؟

دا پېداوار د مینې

مین نه به څنگ پېژنو؟

امن ته مینه وایي

امن به څوک راولي؟

چې مونږه یو شو کله

مونږ به یو کپږو کله؟
چي کله مینه وکړو
غم نه به څنگه بچ شو؟
چي جدايي ووژنو
دې له څه حل پکار دی؟
مینه او بې توله مینه
بیامې په چل ژروي؟
نه،

حوصله درکوم
دا یو درخواست مې منې؟
ته او بڼکې مه تویوه
ځکه

زه نه غواړم چې
ته په ژړا باندي خپل زړه تش کړې
او

زه درنه هېر شم ځکه سوال کومه
ته او بڼکې مه تویوه
ته او بڼکې مه تویوه
ته او بڼکې مه تویوه

۳:۳۳ بجې، ۰۱، ۲۲، ۲۰۱۳ء

خفگان

زما او ستا خفگان
سم د دنیا خفگان
وي د هر چا خفگان
لکه زما خفگان
هم په خندا خفگان
هم په ژړا خفگان
راتله دې هم د غم ډک
په مخه بنا خفگان
زه درنه مینه غواړم
خبره سپینه غواړم
ستا هغه مینه نشته
خبره سپینه نشته
ځکه خور اخلم
په بیه شور اخلم
ته مې اوس قدر نه کړې
زړه به دې صبر نه کړې
چې څوک سلگي وهي
د ژوند قدر تپوس

لبرد هغونونه وکوه
 د ډوډۍ قدرد نه سرسره وي
 د اوبو قدر وي د تېري سره
 د دولت قدر د غريب سره وي
 د بچو قدر مور او پلار سره وي
 د درد تپوس د يوزخمي نه وکوه
 د مينې قدر د مئين نه زده که
 د زرو قدر د زرگر سره وي
 د وطن قدر مسافر سره وي
 د مور تپوس د يو يتيم نه وکوه
 چې وي په زړه باندي نيم نيم نه وکوه
 زه ماشوم شوم شوی يم مه
 يا خو شوم شوی يم مه
 تانه ازاد شوم مه
 قېد شوم برباد شوم مه
 يا به ستا مينه ځايولی نه شم
 يا به بل هيڅ يو څوک زغملی نه شم
 وړه خبره وي خفگان جوړ شي
 ماته د هر بُت نه انسان جوړ شي
 د هر انسان نه يو حېوان جوړ شي
 مالېونی کړي بيا انسان جوړ شي

څنگ چې وطن کې بدامني جوړه ده
 داسې هر تن کې بدامني جوړه ده
 چې زه غريب شمه دنيا خواره شي
 که خواره نه وي خو په ما خواره شي
 کله وپم دا د چا ازار دی که بېرې څه وکړم
 تانه چې لري شمه، شم درته نزدې څه وکړم
 بس ته به ځانله اوده کېرې زه به ځانله اوسم
 نه به په ما کې کار لري، نه په تا کار لرمه
 ته به دا سوچ کوي چې زه به چرته يار لرمه
 خو داسې نه ده گراني! نه ده گراني داسې نه
 ده

مادي خدای مړ کړي خو په زړه کې مې داسوالتپه ده
 يا به دې هسې زرگی بد وي
 يا به دې بل زمانه بڼه موندلی وينه

پير، ۱ بجه، ۲، ۵، ۲۰۱۳ء

ژړا

اې په ژړا دې کړمه
 اې داسې چل دې وکه
 لکه په نیم ژمي کې
 سحر په توره خړه
 مور خپل ماشوم بچورې
 د کوره وباسي او په قصا بانو يې خرڅ کړي
 اې په ژړا دې کړمه
 په زرگي کلک نه ومه
 سپک دې کړم سپک نه ومه
 د گڼگونو دې گوزار کړمه او س لاس پر قوه
 او س به په ځان باندې نخرې وکړې خورا به نه شم
 که دا مې یاد وي او که را هم شم خو ستا به نه شم
 زه په رڼا پسې سپورمې ته ختم، لمر مې نیوو
 او تا زما له قصده پوره اسمان واخستو؟
 ما خود مینې چل زده کړی وو غرور مې زده کوو
 خو ماته پته نه وه
 چې مینه کې زړونه هم تنگېږي او بوج کېږي خلک؟

بس په ژړا دې کړمه
 بېخي تنها دې کړمه
 برباد تباہ دې کړمه
 والله پناه دې کړمه
 ستا خوشال خان زه ومه
 تاته رحمان زه ومه
 ستا پیررو بنان زه ومه
 سعود، کاروان زه ومه
 دومره په لنډو ټکو
 تا وکه مانه انکار
 لکه چې نوی شاعر
 کړي د حمزه نه انکار
 هله راز غله راشه
 په خو خو ځله راشه
 یواځې شوی یمه
 وروره اتله! راشه
 هاغه چې تا به ویل نه خپلېږي
 هاغه چې ما به ویل ښه خپلېږي
 یاره زما هغه دعوي دروغ شوې
 دا شوگيرې دروغ شوې، شپې دروغ شوې

زما لا سونه، زما پنبی دروغ شوی

زړگیه! ته به کله چوی دروغ شوی

ای په ژړا دې کړمه

بڼه شوه جدا دې کړمه

ته داسې وگڼه چې زه هډو پېدا نه یمه

زه به دا وگڼم چې زه د سره ستا نه یمه

داسې دې نه پرېږمه، ډاډ به درله هم درکوم

که ته یې اورې او که نه خو دا تپه به کوم

خوک مې د حاله خبر نه شو

لکه سکاره په دوباره انگار له ځمه

منگل، ۱۰:۷ بجې، ۲۴، ۹، ۲۰۱۳ء

جدایی

ستا جدایی کې څه لیکل غواړمه
 او تاته داسې څه ویل غواړمه
 چې اخیرو لې تازه داسې کړمه
 ته به یې منې نه؟ چا زه داسې کړمه
 زه د خپل کلي یو خوددار هلک وم
 هر غم مې وړلی شو فنکار هلک وم
 ماله په کلي کې هم ډېر دردونه
 خلکو راکړي وو په زړه داغونه
 خوداسې نه وو لکه تا چې راکړه
 یا ستا وفا او ستا بڼکلا چې راکړه
 څه مجبور و په مخه کړی ومه
 او څه سیالو په مخه کړی ومه
 ای ماته چا ویل چې ښار ته راځه
 ای ماته چا وی چې انگار ته راځه
 دروغاني بابا اشعار مې یاد وو

بنار ته راتلم په ټوله لار مې ياد وو
 زړگيه! سل ځلې توبې مې وکړې
 اې په خپل ځان سمې کانې مې وکړې
 ماسره هيچا ياري کړې نه ده
 البته ډېرې يارانې مې وکړې
 منم چې ستا سره غمونه ډېر وو
 ماسره هر قسمه سوالونه ډېر وو
 دوکه دې نه کړمه خطا مې وکړه
 مينه مې وکړه، دا گناه مې وکړه
 اول به تا ماته ژړا کوله
 ما به په تا پورې خدا کوله
 اوس زه ژر پرېمه، ته هيڅ نه وايې
 خداي گومر کېر مه، ته هيڅ نه وايې
 تاسره هر سړي زياتې کړې دي
 ماسره هر سړي کمې کړې دي
 بغير له تانه ماله خوب نه راځي
 بغير له مانه تاله خوب نه درځي
 ته ما پرېدې نه خو بس زور اخلم
 اې د هر خوا نه ستا پغور اخلم

زما يقين نه راځي څه به کېږي
 ژاړم خداي ته، ته وې ښه به کېږي
 اخرد کوم جرم سزا تېروم
 چې زندگي به بې له تا تېروم
 زه د کلونو درد بدلې انسان
 د کمرونو غورځېدلې انسان
 هر غم ته زه په روڼ تندي ولاړ يم
 کشتي ډوبېږي په لرگي ولاړ يم
 اوس په هر شعر کې زما کيسه ده
 ژړا راځي څه نا اشنا کيسه ده
 ماله يو ډاډ يو حوصله پکار ده
 ماله زما د زړه ټوټه پکار ده
 داسې څوک شته چې دا بېلتون پوهه کړي
 د غم شپېلۍ بند کړي دا شپون پوهه کړي
 دنن نه پس لکه يتيم شومه زه
 په جدايي کې دې نيم نيم شومه زه
 اې زه به چاته خپل حالونه واييم
 اې زه به چاته خپل خيالونه واييم

ستانه لري يمه

خوبمه شپه ده ستانه لري يمه
 کمزوری شوی، زوروري يمه
 مخکې به هم د شپې نفلونه کړه ما
 کله به داسې فريادونه کړه ما
 اې اوس په لمونځ کې هم ژړا کومه
 ځان مې دی هېر تاته دعا کومه
 ځان د دنیا په کار مشغوله کړمه
 خو تنه يې څنگه قبوله کړمه؟
 بڼه تر ناوخته مې ملگري ناست وي
 کوي يوبل سره خبرې ناست وي
 خودوي چې لار شي خپل خپل کور ته لار شي
 زما زړه ستا د مينې زور ته لار شي
 بس بيا زما او زما د زړه خوبنه وي
 ژړا سلگي شي د غم شپه خوبنه وي
 ما د روزگار غمونه نه ژړوي
 ما د خپل يار غمونه بڼه ژړوي
 تاته به څنگ زما او از دررسي
 تاته به څنگ د زړگي راز دررسي
 مخکې به زه رېډيو ته تلم ما به سندرې ويلې
 ما به ترخې خبرې هم خوږې شکرې ويلې

داسې څوک شته دی چې ما وپېژني؟
 شمکور به څنگه دنيا وپېژني
 ته خوزما د روح قرار يې گلې!
 ته مې هم کلی يې هم بنار يې گلې!
 ستا به زړه نه چوي چې ما داسې پرېږدي
 ته خپل جنت او دنيا داسې پرېږدي
 ما بڼه بله مسافري کړې ده
 ما د ډېروخت نه شاعري کړې ده
 ما د الله په هر کار شکر ويستی
 ما کله داسې جدايې کړې ده
 دا نننۍ شپه دې خدای نه تېروي
 ما خو په تابلها خواري کړې ده
 تابه د پاک الله نه غواړمه زه
 هرې تپې ته به اوس ژاړمه زه
 ته داسې مه وايه چې لارمه زه
 په دې تپه نظم رانگارمه زه
 جدايې راغله لارې دوه شوې
 مرگ مې قبول دی جدايې نه قبلومه

ای ما به تاسره جنگ وکه، ما به خان خفه که
 تا به زما لپاره خنگه هر انسان خفه که
 اوس که خفه شمه نو ای رضا کۆی به مپی شوک
 زه که اوس ژارمه نو گرانی خندوی به مپی شوک
 ته خه خبری چی زما خنگ زندگی تیر پیری
 د خنکدن هومره سختی په ما ژوندي تیر پیری
 زه نه تقدیر منم او نه راله تدبیر راخی
 ماله ژرا راخی، خفگان راخی، شوگیر راخی
 چی بی عزته شوې نو خیال دې د عزت کومه
 قسم په خدای چی تاسره ډیر محبت کومه
 مانه دې قام، مانه دې کور هېر که
 مانه دې پلار، خور، مور او ورور هېر که
 ما محبت د زړه د تلله کړی
 مایو ځل نه په خو خو ځله کړی
 اوبنکې مپی ورو په ورو وچېرې گرانی!
 زړه مپی بی حده زیات خوږ پیری گرانی!
 ته به راخی نه ته به مانه وینی
 ته به زما خفگان ژرانه وینی
 هغسې نه یمه جانانه! غرق یم
 قسم په خدای چی بی له تانه غرق یم
 اوس هم دنیا سره سیالی کومه
 خه د دروغو زندگی کومه

زه به تر کومه انتظار کومه
 اوس خو ژرا هم بنه په جار کومه
 کافر به یم که راله خوب راخی
 بی له ما خنگه تاله خوب درخی
 تا هم زما په شانتی شپه و خوره؟
 ما د بلا په شانتی شپه و خوره
 ډیره بدرنگه او بی سکونه شپه وه
 په ژرا تیره شوه زبونه شپه وه
 خه چی محسوس کړمه هغه لیکمه
 او خلک وایی اوس شعر بنه لیکمه
 سعوده! تاراته ویلی و شعر بی وسه لیکي
 او چی پخپله یی گویا ژبه شی غوڅه لیکي
 هله مپی هم منل او اوس درته قسم کومه
 خه چی لیکمه نو په خان اول ماتم کومه
 داسې شوک شته چی دا زاری مپی تر جانان یوسی
 دا فنکاری، دا شاعری مپی تر جانان یوسی
 زه ستانه لرې یمه، ډیر لرې یم لرې یمه
 نه خه ویلی شم او نه د خه خبرې یمه
 خو

قسم دی یاره ته چی نه یی
 ناسته ولاړه راله خوند نه راکوینه

بندونه

ویربېر مه د ځان نه د خپل سپوري نه هم تښتم
چې څوک راته په مینه گوري، لوري نه هم تښتم

د دې دور جانان راسره گام په گام بدلېږي
په دې دور کې مینه هم یو شی دی چې خرڅېږي

چې څومره وخت تېرېږي، درد زیاتېږي زور کمېږي
زړېږي نه زما د ځیگر وینه څکي ځوانېږي

زه ټوله ورځ په دې تمه کې تېره کړم چې شپه شي
چې شپه شي نو بس هره مشغولا رانه خفه شي

د تمې نه اسره شي او اسره چې راسره شي
ما وژروي وژروي تمه مې خوره شي

خوشال بابا هم بخت ته زاري کړې د مدد ده
چې تللی یار مې یو ځلې په غېږه کې اوده شي

ډېر لرې لرې لار شمه وړوکی شم زلمی شم
په خپل خیال کې پخپله ځان رانغاړم لېونی شم

څه داسې چل پکار دی چې زما نه هر څه هېر شي
که نه هېرېږي بیا دې ټول غمونه راچاپېر شي

وېم داسې مې دې مات کړي لکه شرمخ چې انسان خوري
جدید دور ته گوره او ما غمونه د جانان خوري

یو تمه یو امید او یوه لاره مې ملگري
دروغ دي غولي مې یو هنداره مې ملگري

او ماته گوره زه په دې دروغو مطمین یم
رنگین نه یم غمگین یمه تریخ شوی یم شپږین یم

بس لږ ساعت له راشي زما ټول غمونه واخلي
راپار مې کړي ژوندی مې کړي او بیا لاسونه واخلي

اوس داسې غوندې شوی یم خندا کې په ژړا شم
په کلي کې چې ورک شمه په ښار کې راپېدا شم

دا ژوند مې انتظار ته غاړه وتی دی روان یم
دا ټول خلک پېریان دي او یوزه پکې انسان یم

چې زه پکې انسان یمه نوزه پکې چران یم
قدر ته! زه یواځې یم خفه یم پرېشان یم

دا ټول پېریان د پوان او انسانان زما ملگري
دا ټولې فرېستې او پېغمبران زما ملگري

یو خواست لرم یو عرض دی چې یار مې راسره شي
شر شوی یم د سُر او تال خمار مې راسره شي

وفا، مینه، خلوص، غېرت او ننگ مې ستا پکار دی
ما وژړوه وخنډوه جنگ مې ستا پکار دی

چې راشې نو هم ژارمه چې لار شې هم ژړا کړم
لر صبر نو بس خان به درنه عمر له جدا کړم

هېرېرې خو مې نه، خو بیا هم تمه د وفا کړم
په دې ټپه به خانله دا شپه تېره په ژړا کړم

چې

زما بـه تـا تـه انتظـار وـي
که د لحد چينجي مې خاورې کړي هلوونه

هفته، ۲۰۵۳ بجې، ۱۴، ۱۲، ۲۰۱۳، پېښور

پېښور زلمي سندر ه

تعليم دی که هنر دی

جاري مو لا سفر دی

يو فکر يو نظر دی

که لر دی او که بر دی

په دې د الله شکر دی چې خلق ئې مني

پېښور ځلمي پېښور ځلمي

لر او بر ځلمي پېښور ځلمي

بريا د ټول اولس ده

خفگان مو هم شريک دی

د پيغلو او ځلميو

تاوان مو هم شريک دی

چې کوم پښتون بهر دی

د کوره مسافر دی

ملا تر مو لکه غر دی

که لر دی او که بر دی

بس پریده چې پښتون نړۍ ته خان ور وښائي

پېښور ځلمي پېښور ځلمي

ځلمي بيدارول دي
 نړۍ ته ورنښودل دي
 گتيل بائيلل به گورو
 ميدان ته راوتل دي
 چې قوم مې در په در دی
 نو غم ئې را په سر دی
 ځلمي زما لښکر دی
 که لر دی او که بر دی
 د امن پرمختگ او ترقي يو ارمانی
 پيښور ځلمي پيښور ځلمي

هنر ته مو هڅومه

(۱) تعليم درله درکومه

لری خپله لوبډله

ځلمو تاسو پوهومه

په ځان چې بې باور دی

نو هر يو ځلمي نردی

چې يو شی نو اختر دی

که لر دی او که بر دی

ارمان مه کوی او کړی د سیالو سره سیالی

چاربته

باچا خاني پکار ده

پښتنو داسې خوار و زار ولې یی
 په سمه لاره شی بې لار ولې یی
 سوچ خو مو شته ستاسو د سوچ ترجماني پکار ده
 باچاخاني پکار ده _____ باچاخاني پکار ده

خپله پښتنو لکه د مور اوساتی

خپله حیا لکه د خور اوساتی

د ښو اخلاقو نمونې شی وروڼو

خان له په هر کلي کې ورور اوساتی
 د نفرتونو نه څه نه جوړیږي
 ددې جنگونو نه څه نه جوړیږي
 انسانیت او سریتوب دده کړی
 ددې ظلمونو نه څه نه جوړیږي
 تاسو د یو بله وېزار ولې یی
 پاتې د مینې له اظهار ولې یی
 پښتنه مینه پاکه مینه افغاني پکار ده
 باچاځاني پکار ده _____ باچاځاني پکار ده

علم زمونږ د ژوند بنیاد پکار دی
 لږ اتفاق او اتحاد پکار دی
 سوات کابل کویته دې څوک نه بیلوي
 د هر ظالم خلاف جهاد پکار دی
 د خویندو مټیندو نه دعا واخلی
 دا تیارې ختمې کړی رڼا واخلی
 د ځان نه جوړ کړی خدایي خدمتگار
 په خپله خاوره د ژوند ساه واخلی
 د ژوند په منډه کې ایسار ولې یی
 د غلامانو خدمتگار ولې یی

خدای به مو نه بخښي صحیح مسلماني پکار ده
 باچاځاني پکار ده _____ باچاځاني پکار ده

چې ژبه سپکه کړي سپکيږي هغوي
 چې ژبه ورکه کړي ورکيږي هغوي
 فخر افغان بابا پخوا وئيلي
 چې نه یو کيږي نو غرقیږي هغوي
 مونږ د بابري شهیدان هېر کړي
 مونږه سپېڅلي مشران هېر کړي
 مونږ د مېوند ملالی نه پېژنو
 مونږه افکار د باچاځان هېر کړي
 گناه مو څه ده گناهگار ولې یی
 یو بل وژلو ته تیار ولې یی
 ارمان مې دا هره رشته مې انساني پکار ده
 باچاځاني پکار ده _____ باچاځاني پکار ده

10-07-2015

زنخیری غزل

لټا نه په خو وارې شمه څار لټا قربان
زما خو داسې زړه دی لکه لوی افغانستان

بنکاره جاره څلور ځایه حیران یمه الله
بنکاره جاره څلور ځایه حیران یمه
خپل ځان سره وران یمه

سر باندي روان یمه

چرته د بولان یمه

څه ځای کې پتههان یمه

غېره کې حیران یمه

شکر چې افغان یمه الله

بنکاره جاره څلور ځایه حیران یمه الله
راتلونکو پښتنو ته به ژوند گران وي که اسان
زما خو داسې زړه دی لکه لوی افغانستان

په تیر عمر دې بیا په ځان مئین کړم لیونی

په تیر عمر دې بیا په ځان مئین کړمه

ورک دې له وطن کړمه

کله به دیدن کړمه

سوچ د پرون نن کړمه

مینی دې غمجن کړمه

مات دې گلبدن کړمه

غم دې لوغړن کړم لیونی

په تیر عمر دې بیا په ځان مئین کړم لیونی

زړه ډیر څه راته وائی خو ویریرمه په ځان

زما خو داسې زړه دی لکه لوی افغانستان

دا دومره موده چرته وې جانانه پخپر راغلي

دا دومره موده چرته وې جانانه

خفه ومه بې شانه

د ژوند لوبه وه گرانه

یو څه واوړه لمانه

هنرې ذده کړه گرانه

په علم شه روښانه

زما د زړه ارمانه پخپر راغلي

دا دومره موده چرته وې جانانه پخپر راغلي

دا ټوله دنیا ستا ده که دې وپیژندو ځان

زما خو داسې زړه دی لکه لوی افغانستان

زه هم فنکار یم

زه هم فنکار یم، زه هم زړه لرمه
 د ډېرو یار یم، هیڅوک نه لرمه
 زما د ستړي ژوند کیسه داسې ده
 پکې د مینې دا حصه داسې ده
 لکه دریاب کې او بنکه ورکه نه شي؟
 په ماشومتوب کې غریبي ډېره وه
 او غریبي کې بې وسي ډېره وه
 زه هم فنکار یمه د وړانو کوڅو
 او قلمکار یمه د وړانو کوڅو
 ما مینه نه پېژنده
 ما مینه وپېژنده
 ما مینه کې ده منکر نه یمه
 مخکې نهر وم اوس نهر نه یمه
 زه لا د سردپاسه سر نه یمه

لا خو خپل ځان ته برابر نه یمه
 در په در یمه خو بې در نه یمه

مسافر یم خو مسافر نه یمه
 غوڅ په ځیگر یم خو پرهه نه یمه
 بنار یم خو واورئ پېښور نه یمه
 زه د یو غم نه لاس په سر نه یمه
 زه لا تړون د لراو بر نه یمه
 زه د لفظونو جادوگر نه یمه
 زه یو فنکار یمه بې وسه فنکار
 ما په خپل فن پسې ژړا کې ده
 خلکو په ما پورې خندا کې ده
 زما غربت زما بې وسه ژوندون
 زما د هر ارمان سودا کې ده
 ما چرته هم چاته ژړلي نه دي
 ما لا د چانه څه غوښتلي نه دي
 ځکه چې دلته خلک فن خوښی فنکار نه
 (۱) خوښی
 دغه الفاظ مې د غني بابا دي
 او ورپسې دغه الفاظ زما دي
 زه هم فنکار یم، زه هم زړه لرمه

^۱ خوښوي

قسم په خدای دی که هیڅ څه لرمه
ذهن مې هسې په چورلک غوندې دی
خونن مې هسې زړه راډک غوندې دی

ته به وی دی د غرونو کلک غوندې دی
خونن مې هسې زړه راډک غوندې دی
راشه په ما باندې نن څه تېرېږي؟
څه چې تېرېږي، څېر دی ښه تېرېږي
ایا زما د مینې دا انجام وو؟
ایا زما د وینې دا انجام وو؟
زه یو فنکاریم خود خواری زمکې
د درد بدلې او خونکاری زمکې
دلته فنکار پورې خندا کېږي
او قلمکار کار پورې خندا کېږي
دلته هم دا کېږي هم دا کېږي
اخر په وجه چې د چا کېږي
دلته فنکار پورې خندا کېږي
زما خپل پلار ما سره مینه نه کړي
ماته یوه خبره سپینه نه کړي
بس دا به وایمه مشران دي څېر دی

خو چې دا خپل درنه په بله واوړي

سړی د هر څه نه پخپله واوړي
څېرې ډېرې سړي یو دا دی

چې زه پخپله باندې ځان ورک کړم
او یا په ځان کې دا جهان ورک کړم
زما د غږ مئینان ټول خلک دي
خود د و مره ده چې دا د ټول خلک دي
زما هنر ته دوي گډا کړې ده
زما هنر ته دوي ژړا کړې ده
تل یې په ما پورې خندا کړې ده
زه به نور هیڅ نه وېم خودا به وایمه
رښتیا مې ویلي دي، رښتیا به وایمه
ښه په ژړا ژړا ژړا به وایمه
یاري خوتا کړه، ما خو نه کړه
اوس یې چې لنډه پرېکوي ژړا راځینه
زما په چاهم یقین پاتې نه دی
دلته ټول تور دي، څوک سپین پاتې نه دی
چې ما ازار کړي نو خوشحال به گرځي
په دې هم شکر دی چې سیال به گرځي

زه د وطن خلکو له مینه (۱) ورکوم
 که ضرورت شو خپله وینه (۲) ورکوم
 افسوس په دې دی چې چا خپل نه کړمه
 داسې یو سوال یم چې چا حل نه کړمه
 هر چا ارمان کړم، چا اتل نه کړمه
 زه له دې غمه اوس لیکل نه کړمه
 خو په تلو تلو کې درته دومره وایمه
 څه چې کولی شمه هومره وایمه
 ستاسو د ښار نه د خپل کلي پورې
 د خپل پښتون وجود د خلي پورې
 دغه یوه ټپه زما په خوله ده
 ځانله به داسې تعویذ وکړم
 د یار کوڅه به ځان ته توره بلا
 کړمه

۲۰۱۲، ۰۱، ۱۱

^۱ ورکوم

^۲ ورکوم

اوس ډېر ټيک شوی يممه
 اوس مې په هيچا زرگي نه خوږېږي
 اوس د هيچا نه مرور نه يممه
 اوس ډېر ټيک شوی يممه
 مخکې به ما ژړل خفه به ومه
 په نه خبره چې غصه به ومه
 ماته به پلار يادېدو، مور يادېده
 بس لوی واړه به مې د کور يادېده
 ماته به خو بندو ويل ځانه! ته په ښار کې څه کړې؟
 ما به خاندل، زه به مسکي شوم چې پېسې گټمه
 ستاسو و دو نوله په غم کې، لاس او پښې وهمه
 اوس خفه کېږم ځکه نه چې هر سړی په ځان دی
 که زه په ځان شومه نو دا خود اولس تاوان دی
 لږ لږ ټيک شوی وم خو پته نشته
 چا ظالمانو راله بيا د ميني لاس راکه؟
 کله به يې خپل کړمه زه، کله به يې ښکل کړمه زه
 کله به يې کړم باچا او کله به يې غل کړمه زه
 بلها موده کېږي چې دغه پت پتوڼی جوړ دی
 خو زه ډېر ټيک شوی يممه
 مانه اکثر خلک تپوس کړي چې په چا مئين يې؟

زه ورته و خاندم او زړه کې وایم چې یو خو نه دی
 بلها ځوانی تېرې شوې
 بلها هستی تېرې شوې
 زما د ژوند ورځې شپې
 څه په نېستی څه په تادی تېرې شوې
 نن دا دی بل کال د ژوند تېر شو، نوی کال راغی
 هم ژړا راغله او هم په زړه کې مې دا خیال راغی
 ستا نه مې سوال کوو چې ستا د لوري سوال راغی
 ایا ته اوس هم ځانله زړه خورې وینې شپې تېروې؟
 بس دغه سوال مې ژړئ^(۱)
 ستا هر یو خیال مې ژړئ^(۲)
 او کال په کال مې ژړئ^(۳)
 یو د ابی دادا نه لرې یمه
 بل خوا یاران رانه پردي پردي دي
 خوبندې او ورونه ځان ځاني خوبنوي
 د وطن هر غریب ځاني خوبنوي
 نو!
 په داسې حال کې به زه څنگه خوشحالي کومه
 دا خولا شکر دی چې ژوند سره سیالي کومه
 په ما مئینه! په ما گرانه! یه د بنار جانانه!

^۱ ژروي

^۲ ژروي

^۳ ژروي

کلي ته نه ځې خو چې ځې نو ماته هیڅ نه وایې
 یو کار دې سم نه شي
 غم به دې کم نه شي
 کم به مې نم نه شي
 څه چې لیکم نه شي
 خو لنډه دا چې ډېر ټیک شوی یمه
 دا دی ورځ تېره شوه، شپه تېره شوله
 آپخوانی سخته مې هېره شوله
 بې وفا ته نه، بې پرواه دې کرمه
 چې په خدا شوم په ژړا دې کرمه
 زما تیاره کوټه زما خوبنه ده
 ستا چې څه خوبن دي هغه ستا خوبنه ده
 څوک رانه مړه شو چا زه پرېښودمه
 چا لکه گل کتاب کې کېښودمه
 چا راته و خاندل، چا ما پورې خدا و کرله
 چې کله ټیک شوم نو دغه ټپه ما و کرله
 هیڅوک د چا د غمه نه مري
 شېرینه یاره! چا دروغ ویلي دینه

باور

زما باور ختم شو
 زه به په هیچا اوس باور نه کوم
 ماسره ستورو هم دوکې کړي دي
 ما له سپوږمۍ هم پېغورونه راکړل
 ماله هر چا داسې اورو نه راکړل
 ماله خپل ورور او خور دردونه راکړل
 ماله سندرو پېغورونه راکړل
 ماله شعرونو غذا بونه راکړل
 زما ځواب ماله سوالونه راکړل
 ځکه په جار نارې وهمه چې بس
 زما باور ختم شو
 زما باور ختم شو
 په چا باور نه لرم
 لا خپل سحر نه لرم
 گرځم خو سر نه لرم
 خپل مازیگر نه لرم
 زما باور ختم شو
 شور لرم شر لرمه

بچي نهر لرمه
 نظام کافر لرمه
 د پښتون روڼ سحر ته
 ژور نظر لرمه
 خپل حق به غواړم خو اواز به نه کوم
 ځکه اواز په خلکو بدي لگي
 اتڼي به کومه خو په ساز به نه کوم
 ځکه چې ساز په خلکو بدي لگي
 نوزه اوس پټ پټ وایم
 زما باور ختم شو
 زما باور ختم شو
 ما دلته لوی لوی شاعران ولیدل
 ما دلته هر څه په ایمان ولیدل
 ما د دې خلکو سره ناستې وکړې
 ما د پښتو سوداگران ولیدل
 ما د ادب سره په مینه مینه
 دوکه بازان او دلان ولیدل
 اوس مې د دې کوڅو نه زړه تور شوی
 اوس مې د دې کیسو نه زړه تور شوی

حکده د خان سره وایم
 زما باور ختم شو
 زما باور ختم شو

په ما پښتون هم باچاهي وکړله
 مونږ پکې خومره تباهي وکړله
 مونږ په هر حال کې شاعري وکړله
 مونږ په غلا غلا موسیقي وکړله
 لکه یتیم مو زندگي وکړله
 مونږ نه غم او نه بنادي وکړله
 نوزه د ډېره سوخته

غلي غلي
 پت پت

په زړه کې وایم چې
 زما باور ختم شو
 زما باور ختم شو

۲۰، ۵، ۲۰۱۴ء، صدر، پېښور

نیمگړی احساس

هغه ټول بتان ماتومه^(۱)
 خانله بل خه کار جوړومه^(۲)

خان په داسې اور سوزومه
 چې خان خان ته لوگی کومه

حېثیت خانله ختمومه
 نورد ورکې ژوند خوښومه

اوبنکې پرېده چې خخومه
 د خان مړی به ښخومه

یو جنت به را جوړومه
 دا شداد ورتنه پسخومه

مرگ او ژوند کې مرگ خوښومه
 یوه نوي لوبه کومه

^۱ ماتوم

^۲ ماتوم

خوب د هر چانه تښتومه
 تر سحره ساز غږومه
 چرته خاورې به چنومه
 مشران به قلا رومه
 ظالمان به حالومه
 محلونه يې رانړومه
 دا قبرونه يې ماتومه
 او روحونه يې لږزومه
 سم په چغو يې پاخومه
 دغه يو تپوس ترې کومه
 چې مټين دې په خو مړ که؟
 او وطن دې په خو خرڅ که؟
 خپل اواز ته يې گډومه
 مقبرونه يې لږې کومه
 چرته شاپو کې يې غورځومه
 په ولاړه يې ښخومه

دا وطن به مانځي کومه
 دا دروغ به رښتيا کومه
 رڼا تاته تياره کومه
 تياره ځان ته رڼا کومه
 د ژوند لوبه تقسيمومه
 مار نولي سره جنگومه
 ځان د مشرنه بيلومه
 ځان نه کشر ازارومه
 په نهـره روژه کومه
 خپله کله راتولومه
 مينې زړه درنه صبرومه
 هره سخته به تېرومه
 بس ارمانه! تا ښکلومه
 دغه ټول بتان ماتومه

۳، ۷، ۲۰۱۴، پنځمه روژه، د جمعرات سحر، صدر، پېښور

وخت

تا ماله مینه راکړه
 ما تاله وخت درکړو
 ستا دې خدای قدر وکړي
 ما دې خدای ونه بخښي
 زما او ستا څه پرده ده؟
 زما او ستا څه کیسه ده؟
 راځه یوې شپې له
 چې لږ مشغول شو یاره!
 چې څومره وخت مو وشو؟
 راځه چې وخت او مینه وتلو لږ
 چې تا ډېر څه راکړي
 که ما ډېر څه بایبللي
 خو!
 د حساب نه مخکې
 د دغې باب نه مخکې
 ښه او خراب نه مخکې
 ستا د جواب نه مخکې
 عرض کوم گلابه!

ځان پوهوم گلابه!
 څه خو به ته هم وې خو
 بس خفه کېږې به نه
 صفا صفا به وایم
 والله رښتیا به وایم
 او حقیقت دا دی چې
 رښتیا ډېر زیات تراخه وي
 اول به تاله راشم
 نو بیا به ماله راشم
 تا سوال د مینې کوو
 ما درله وخت درکړو
 تا خیال د مینې کوو
 ما درله وخت درکړو
 بلها کلونه تېر شو
 ښه بد وختونه تېر شو
 لوی فسادونه تېر شو
 ژوند وو جنگونه تېر شو
 د سوات په جنگ کې هم مونږ ډواړه خفه
 د ذات په جنگ کې هم مونږ ډواړه خفه
 تاله بدلون پکار دی

ماله سکون پکار دی
 ستا اوس هر خوي پېرنگی
 ماله پښتون پکار دی
 مینه او وخت دواړه روان دي خېر دی
 ستا واره بد في الحال منلي ما په ځان دي خېر دی
 اوس ته هم مینه کوي، هم تاسره وخت نشته
 ماسره ستا لپاره، وخت هم شته او مینه کوم
 اوس ستا کارونه ډېر دي
 اې ستا سوچونه ډېر دي
 دلته به دا متل پکار راوړم
 چې ټویي وي نو بس سرو نه ډېر دي
 اول به ما تاته وې ژوند جوړ که ما مه بدلوه
 او اوس ته ماته وایې ژوند کوه په ما څه کوي؟
 بس دې خبرې له راغلی یمه
 وخت مې برباد شو ځکه غلی یمه
 ستا په خبرو کې جنت خونه وو
 بیا دې هم زه په زړه داغلی یمه
 زه تار ټلی تا وژلی یمه
 زه تا په میاشتو ژړولی یمه
 زه تا په مینه خندولی یمه

زه تا په خپل وخت بڼه زورلی یمه
 زه تا منلی، قدرولی یمه
 زه تا د هر څه اړولی یمه
 خو ما هم تاسره ډېر څه لیدلي
 ما تاسره د ژوند خواړه لیدلي
 خدای خبر تا نن سبا څه لیدلي؟
 زه د ژوند لویه تجربه لرمه
 زه ستا د مینې قیمت نه لرمه
 ماسره هیڅ نه وو بس وخت مې لرو
 افسوس په دې چې تاته نه ښکارېدو
 بس تاته ځان هر څه نه بڼه ښکارېدو
 او زما وخت درته وخت نه ښکارېدو؟
 نن درته ځکه زه د ډېره سوخته
 په خدا کېرم او په چغو وایم
 تا مینه و بایبله ما وخت خراب که
 په دې ټپه مې درله خلاص حساب که
 چې تا را کړي ما خوړلي
 د یارانې په کور کې نه وي حسابونه
 د اتوار سحر، ۰۴:۰۷ بجې، ۲، ۳، ۲۰۱۴ء

نښې

اوس مې د ځانه نفرت شوی غوندي
زه لا په ځان باندي مئین کله وم؟

ستا ټولې نښې به سنډال ساتمه
لکه چې څنگه مې سنډال ساتلي
اوس هم په جیب کې ستا د سمال ساتمه
ما دې عکسونه هم په خیال ساتلي

ما د دردونو خزانې جمع کړې
ما د پرې ماتې آښې جمع کړې
ستا د بېلتون سره بې ځانه یمه
ما بلها او ښکې دردانې جمع کړې

چې خوزغملی شمه، پریم درته
هیڅ به هم نه وایمه، پریم درته
سوات ته راخته، هلته دې کور هم شته دی
د ملاکنډ غوندي سر لوریم درته

آزما نښې دې ساتلي؟ شته دی؟
ما چې لیکونه درلېرلي شته دی؟

آچې د وصل هجره که شپه کې
کوم تصویرونه دي ویستلي شته دی؟

که وي نو وگڼه چې زه هم یمه
درنه په زړه کې ښه خفه هم یمه
ستا امتحان ماته د سر خطر ه وه
تاله راغلی زه په شپه هم یمه

دې یو خفگان ته مې خفگان ووايه
ماته په ډکه خوله جانان ووايه
اوس مې د ځانه نفرت شوی غوندي
ستا دې قسم وي ماته خان ووايه

زه لا په ځان باندي مئین کله وم؟
ماته په څار او په قربان ووايه
نن ډېر خفه یمه او ډېر یواځې
بس که پوره مې که ارمان ووايه

په انتظار او هنداره دې قسم
چې ماته بیا هغسې خان ووايه

منگل، ۱۴، ۱۰، ۲۰۱۴ء، پېښور صدر

ژوند

ژوند یو درې رکعاته لمونځ دی
 ژوند یو درې رکعاته لمونځ دی
 درې رکعاته شپږ سجدې دي
 گوره دوه پکې قاعدې دي
 درې رکوع، درې ځل قیام
 تېر کړه ژوند په احترام
 ژوندون دی ځان پېژندنه
 تېننه مه له دې لمانځه نه
 لمونځ ته ځان تیارول دي
 او قبلې ته مخ کول دي
 ژوندون ځان هم پېژندل دي
 لمونځ ثنا صفت کول دي
 ژوند یو درې رکعاته لمونځ دی
 ژوند یو درې رکعاته لمونځ دی
 درې رکعاته یې نمونه ده
 ژوند خو پته خزانه ده

وتر، نفل او سنت
 ورسره انس انیت
 درې رکعاته درې دورونه
 ژوند او مرگ او حسابونه
 نن، سبا او تېر پرون
 درې رکعاته دی ژوندون
 بنکته کپړه، پورته کپړه
 د الله سره غږېدنه
 د خپل ځان نه مه ویرېدنه
 ورځې درې دي سم چلېدنه
 که صحیح صحیح دي ووي
 مطمئن به دې زرگي وي
 که دې هسي ترې ځان خلاص کړو
 نو ناراضه به خدای وي
 که الله رضا کوې
 نو خپل نفس به قېدوي
 ځکه، ژوند دی درې رکعاته
 ترې خبریم وایم تاته
 لوی الله ته به سجده کړې
 له هیڅ چا به تمه نه کړې

چې الله درننه خفه وي
 ته به داسې ژوندون شه کړې؟
 ورځ رکعات دی، رکعات ژوند دی
 په اول رکعات کې خوند دی
 ستا دوېم رکعات ځواني ده
 او د المونځ دې پوره ژوند دی
 خلک وايي ژوند کې خوند دی
 په خوند شه؟ درې ورځې ژوند دی
 ژوند رکوع ده، ژوند قیام
 په سجده کې دی آرام
 په قاعده کې یې ځان ته یاد که
 سم په زړه کې یې ځان ته یاد که
 لمونځ چې وشي ژوند تمام وي
 اخري عمل سلام وي
 ورځ شروع شي له سحره
 ختمېده یې په ماښام وي
 دغه لمونځ دې پاڅوي به
 نېک عمل دې خلاصوي به
 خلک لارل یې یواځې
 خپل عمل ته به موتا زیې

اوس خبر شوې چې ژوند شه دی؟
 د دې خوشې کور خوند شه دی
 ژوندون وو هم درې رکعاته
 دا تپه وکړمه چاته؟
 ځان ته یې وکړمه که تاته
 خبر دی وه به یې کړم دنیا ته
 چې

د دنیا درې ورځې ژوندون دی
 پرون راغلي، نن دلې، سبا به ځونه

د جمعې ورځ، سحر ۷:۱۰ بجې، ۱۰، ۴، ۲۰۱۵م، پېښور صدر

تپييزي

لاچي لونگ لالی چنار کړې
مسافرونه یې وزگار کړې
وطن کې امن او بهار کړې
خالقه! بیا د دنیا وار کړې
چې ورونه خوښې سره وکړي دیدنونه

بلا خبرې مې په زړه دي
یم مسافر اختر کې څه دي
یادونه ستا مې مېلمانې دي
بنگړې دې اوس هم راسره دي
ماتې توتې یې ښکلوم تا یادومه

یا چې ته پوهه په پښتو وي
یا دا زما زړه د کتو وي
چې لېونی دې د کوڅو وي
که زړه ته لار د کوزېدو وي
ما به د یار په زړه کې کور جوړ کړی وونه

ژمی دې ښار اوږی دې سوات شه
مینه دې ژوند حسن دې زیات شه
بې لوظه مې کې که جلات شه
ستا د راتلو لوظ میرات شه
زه دې د گوتو په شمار لو ستړی کړمه

هم مې ښایست هم مې ځواني ده
نصیب مې خوار دی ځان ځاني ده
د جونو برخه تا واني ده
خدايه! دا څه مسلمانې ده
زما حق نه مني عمرې له به درځینه

شال مې د کونډې په مخ ولید
کال مې د کونډې په مخ ولید
سوال مې د کونډې په مخ ولید
خال مې د کونډې په مخ ولید
پېغلي له ښایي چې پنځه کېدي خالونه

کله او تر د خوبه پاڅم
کله په لمرد خوبه پاڅم
و کړه باورد خوبه پاڅم
زه چې سحر د خوبه پاڅم
د کلیمې سره دې سمه یادومه

نن به هم تېر شي سبا شته دی
لا په وجود کې مې ساه شته دی
د خور او مور چې دعا شته دی
زما د رزق الله شته دی
گټلی مال به په جانان تالا کومه

تابه د چاپه سر کوله
خندا يې زما په سر کوله
خلکو گناه په سر کوله
پښتو مې ستا په سر کوله
ته بې پښتو شوې اوس پښتو څه له کومه

په نه خبره يې خفگان جوړ که
ماته يې د ځانه اسمان جوړ که
داسې يې د عمر تاوان جوړ که
مسافری ته دې ځان جوړ که
چاره راواخله ما حاله که مئینه

کومه نه د بښمنۍ تاو دی
غم کې دې يم په بنادی تاو دی
شوم لېونۍ لېونۍ تاو دی
دا واره ستا د یاری تاو دی
که په مابن کې واورې خورم له تندي مرمه

سمسور وربل دې رانه هېر که
تپه غزل دې رانه هېر که
بنکلی کابل دې رانه هېر که
جانانه چل دې رانه هېر که
پخوانی وخت چې مې رایاد شي وژارمه

یار په یارانو خفه کېږي
 په انسانانو خفه کېږي
 پلار په بچیانو خفه کېږي
 ځوان په ځوانانو خفه کېږي
 د جینکو چې منگی مات شي وژاړینه

خدا یه چې ټول عمر سکون وي
 یا خو چې عمر له بېلتون وي
 دا سرخوړلی زړه پښتون وي
 چې اول مرگ وي بیا ژوندون وي
 چې رامعلوم وي د پردو خپلو نیتونه

خلک به ډېر درنه چاپېروي
 زاړه وختونه به دې هېروي
 زړه به دې بل بل شانتې گېروي
 ارمان به وکړې وخت به تېروي
 خلک به ډېروي څوک به لاس نه درکوبینه

چې مسافر شو روانېږي
 رومال ته یې گورم رایادېږي
 زما پرې زړه سم راټولېږي
 ډېره گیله مې ورنه کېږي
 جانان زما دی شپه د نورو چم ته وړینه

ستا په بیکالو مې زړه شکی شو
 لاس مې په خپله په تندي شو
 صبر تمام مې د زرگي شو
 مخ مې د غمه تېرسري شو
 د جانان غم مې د څرمنې ووتنه

د گلاب گلې جرگه وکه
 راشه په خپله جرگه وکه
 بس مکمله جرگه وکه
 په پلار مې بله جرگه وکه
 که در بې نه کړم په ورومې چربانگ به ځونه

د ژوند محل مې رانږېږي
 باران د غم پرې راوړېږي
 زړه مې بې واره شان درزېږي
 يار بل وطن ته روانېږي
 په غرغره تنکۍ مې چر د اوبنکو ځينه

که ننگر هار دی که خېردی
 بنايست د دواړو برابر دی
 د مسافرو خدای خبر دی
 زما پنځه وروڼه څا در دی
 که زه سرتوره پکې ځم پته به يمه

خيال مې پنځم اسمان ته لاړو
 د مينې بل جهان ته لاړو
 زړه لېبوني ارمان ته لاړو
 فکر مې ټول جانان ته لاړو
 په رکعاتونو کې چېرانه ودرېدمه

خلکو به ويل چې مينه مه کړه
 بيا مې هم خونبه د خپل زړه کړه
 هسې مې سپين درته وينسته کړه
 ستا يارانې خواږه رانه کړه
 د بل دپاره دې هوښيار د عمر کړمه

چې ستا کوڅې ته مخامخ شم
 لکه کعبې ته مخامخ شم
 بس زمانې ته مخامخ شم
 چې ائينې ته مخامخ شم
 په ځان خفه شمه بېرې درته کومه

هر خواته ويره او وحشت دی
 څه ناپوهي او څه غربت دی
 د غريبانو خوار قسمت دی
 بچيه د علم ضرورت دی
 نن دې بسوونځي کې خامخا داخلومه

کلی می خوبن دی کلی بنه دی
ملگرو کلي کي می زړه دی
زما جانان زما هر څه دی
الله عالم دی ظالم نه دی
د وړو کوالي بد به نه لیکي مئینه

ستا محلونه او خاني شوه
زما په برخه غریبي شوه
بیله زمونږ کلي والي شوه
څنگه قلاړه قلاړي شوه
چې لېونی جانان می ورک د ملکه شونه

امن به راشي ورک به غم شي
وطن به ټول شړشم شړشم شي
د مسافرو غم به کم شي
که سړی ډېر په زړه محکم شي
چې د جانان د غېږې ځي ژړا کوينه

اسمان ته گورمه پر قېږي
ستوري رڼا کوي ځلېږي
په ما دا شپه نه سبا کېږي
وس می په هیچا نه رسېږي
ظلم په خپل زړگي کوم بدرنگه شومه

چې چا پسې د موردعا شي
که وي گدا هغه باچا شي
واریې په یو دوه کې خطا شي
د جانان غم چې په چا راشي
که د لقمان په کور کې پروت وي مړ به شینه

جنگ دی پردی باور پرې وکه
دلته څه شتی باور پرې وکه
څار په یو ځای باور پرې وکه
قسم په خدای باور پرې وکه
که ستا په شان مینه می بل چا سره وینه

په لوړو غرو باران ورپېږي
داسې ورو ورو باران ورپېږي
دا به ترڅو باران ورپېږي
که په شېبو باران ورپېږي
زما په خپل جانان باوردی را به شینه

لاس په دعا درته ابی کره
په تندي بنکل وره لورکی کره
مه چاته سوال او مه زاری کره
مسافري په بې غمی کره
زه پښتنه یم په نامه دې ناسته یمه

خواران په لونیو خفه کېږي
هر شان په لونیو خفه کېږي
قربان په لونیو خفه کېږي
پلاران په لونیو خفه کېږي
بې وسه لونه یې دعا کې یادوینه

بنايسته کابل وطن ته راشه
څه په چل ول وطن ته راشه
بس مکمل وطن ته راشه
جانانه! خپل وطن ته راشه
دلته دا بندي دروازي مې ژپوینه

خوشو مېرو خوړلیه یاره!
اې مزدورو خوړلیه یاره!
څار شو گېرو خوړلیه یاره!
مسافرو خوړلیه یاره!
ستاد خولونه د عنبرو بوي راځینه

اول به ستا کډې په سروې
بیا به زما کډې په سروې
اوس د هر چا کډې په سروې
زما پخوا کډې په سروې
سړنی کال مې ستا دیدن ته تېرونه

د خدای ساده د کوره ورکه
 یمه خفه د کوره ورکه
 بس که رآخه د کوره ورکه
 په سره غرمه د کوره ورکه
 کورته رآخه ابی دې ما بد ناموینه

شولې بې خایه مانه پاتې
 خلکو ته بنایه مانه پاتې
 کاروان دې بیایه مانه پاتې
 ته سبق وایه مانه پاتې
 ته به افسر شې زه به خاورې ایرې شمه

په ورځ او شپه دردونه تېر کړم
 بل په کاله دردونه تېر کړم
 ستانه به بڼه دردونه تېر کړم
 پتې به په زړه دردونه تېر کړم
 بې درده تاته به ونه وایم حالونه

داسې وفا مې پکار نه ده
 داسې حیا مې پکار نه ده
 او دا دنیا مې پکار نه ده
 د کور خندا مې پکار نه ده
 منگی به واخلم په گودر به وژاړمه

اوس مې په زړه کې ارمان نشته
 خدايگو هیڅ خوند د جهان نشته
 رباب منگی او یاران نشته
 زما نصیب کې جانان نشته
 که د تعویذ په خای مولا په غاړه کړمه

چې ته راځې سندرې خوند کړي
 خوږې خوږې سندرې خوند کړي
 سوې تپې سندرې خوند کړي
 د نیمې شپې سندرې خوند کړي
 څوک به مئین وي چا به یار بایبللی وینه

مئین په مینه او وفا یې
 ځکه خو خوښ ته د هر چا یې
 چې لږ او بر پښتانه ستایې
 زما خو ژوند زما خو سایې
 چې ستا به څه یمه کرل رپیل کومه

کاش که وطن کې مو شرنه وې
 نوزه به هم مسافرنه وې
 داسې پیکه به اخترنه وې
 که مې دادا جوارگر نه وې
 تا به په ما پسې وې کړي ارمانونه

ما به وې تا تنور لمبه که
 تا به وې تا تنور لمبه که
 نن گوری چا تنور لمبه که
 لېونی بیا تنور لمبه که
 د ډوډۍ تپ یې خوار لسم کلي ته ځینه

دنگ چنارونه په ژړا شو
 بس گودرونه په ژړا شو
 درد نه لفظونه په ژړا شو
 په حال مې غرونه په ژړا شو
 نښه یې داده چې سیندونه ترې راځینه

یا مې دادا زړه ته کتلی
 یا مې بابا زړه ته کتلی
 یا مې دنیا زړه ته کتلی
 که تا زما زړه ته کتلی
 زه به دا سوې شونډې ولې گرځېدمه

د سره تېر په ما مئین دي
 ځان ترې وي هېر په ما مئین دي
 غم کې دي گېر په ما مئین دي
 ستا په شان ډېر په ما مئین دي
 زړگی مې یو دی زه به یې چاله ورکومه

نادانه! وه مې غولولې
ارمانه! وه مې غولولې
يه خانه! وه مې غولولې
جانانه! وه مې غولولې
ته مې مئين كړې زه قلاړه كېناستمه

زما تصوير ټوټې ټوټې كه
هغه ټوټې په اور پسې كه
سحر ما بنام راته بنسپرې كه
واپس مې نښې نښانې كه
په جار نعرې كه چې ياري دې نه كومه

گل او گلزار پكې ښكار پري
درد او پرهار پكې ښكار پري
بېلتون هو ښيار پكې ښكار پري
تصوير د يار پكې ښكار پري
د تصور شيشه چې زړه ته ونيسمه

که په رڼا که په تياره ځي
زما د سترگو نه اوبه ځي
چې زه ژوندی يم دی په څه ځي
جانان دې بل وطن ته نه ځي
دا خپل پېزوان د مارگلي په کنډوؤ ږدمه

چې چرته ځي به درسره يم
ذري ذري به درسره يم
زلفې خورې به درسره يم
تر مارگلي به درسره يم
نوردې په اخوا الله مل شه مسافره

راشه حساب راسره وکه
که پره دې کرم نو بيا مې مړه که
ربه! قبوله دا بنسپره که
خدای دې د زړه په رنځ اخته که
چې ترلندنه دې ونه شي علاجونه

ستا د یاری مېرمنه واخلم
 د غریبې مېرمنه واخلم
 د زندگی مېرمنه واخلم
 د ناچاری مېرمنه واخلم
 په مُلا بانگ پردي ورونه ټکومه

ساه مې اوځي دیدن مې وکه
 راوړه بنگرې دیدن مې وکه
 بېلتون راځي دیدن مې وکه
 بس اخري دیدن مې وکه
 زمونږه کډې سبا بل وطن ته ځینه

زاري قبوله به مو خدای کړي
 وطن به بیا سپرلی سپرلی کړي
 بېلتون لمبه غم به لوگی کړي
 خدای به مو بیا سره یو ځای کړي
 دسمال راواخله او بنکې پاکې کړه مئینه

چرته پیدا شو چرته ځوان شو
 مئین په لوی افغانستان شو
 د هندوستانه راروان شو
 په سپینه ریره مسلمان شو
 هندو چې ولوستل د حورو کتابونه

کره دې سرتوره خور ټوپکه
 زړه شو سوری د مور ټوپکه
 ورور نه دې بیل کړو ورور ټوپکه
 په اور پسې شي تور ټوپکه
 زما د سرو شونډو لالی خاورو له ځینه

د ناپوهۍ جنگونه ډېر شو
 هر ځای کې مرو ظلمونه ډېر شو
 په پښتنو غمونه ډېر شو
 دا بې گناه مرگونه ډېر شو
 جانان ته وایئ چې وختي کور ته راځینه

پښتون ته خپل تاریخ وریاد که
 دا وړان وطن وړله اباد که
 بس پېښور را باندي ښاد که
 خدایه! کابل داسې اباد که
 چې هر پښتون ورته پرانستی تھی ځینه

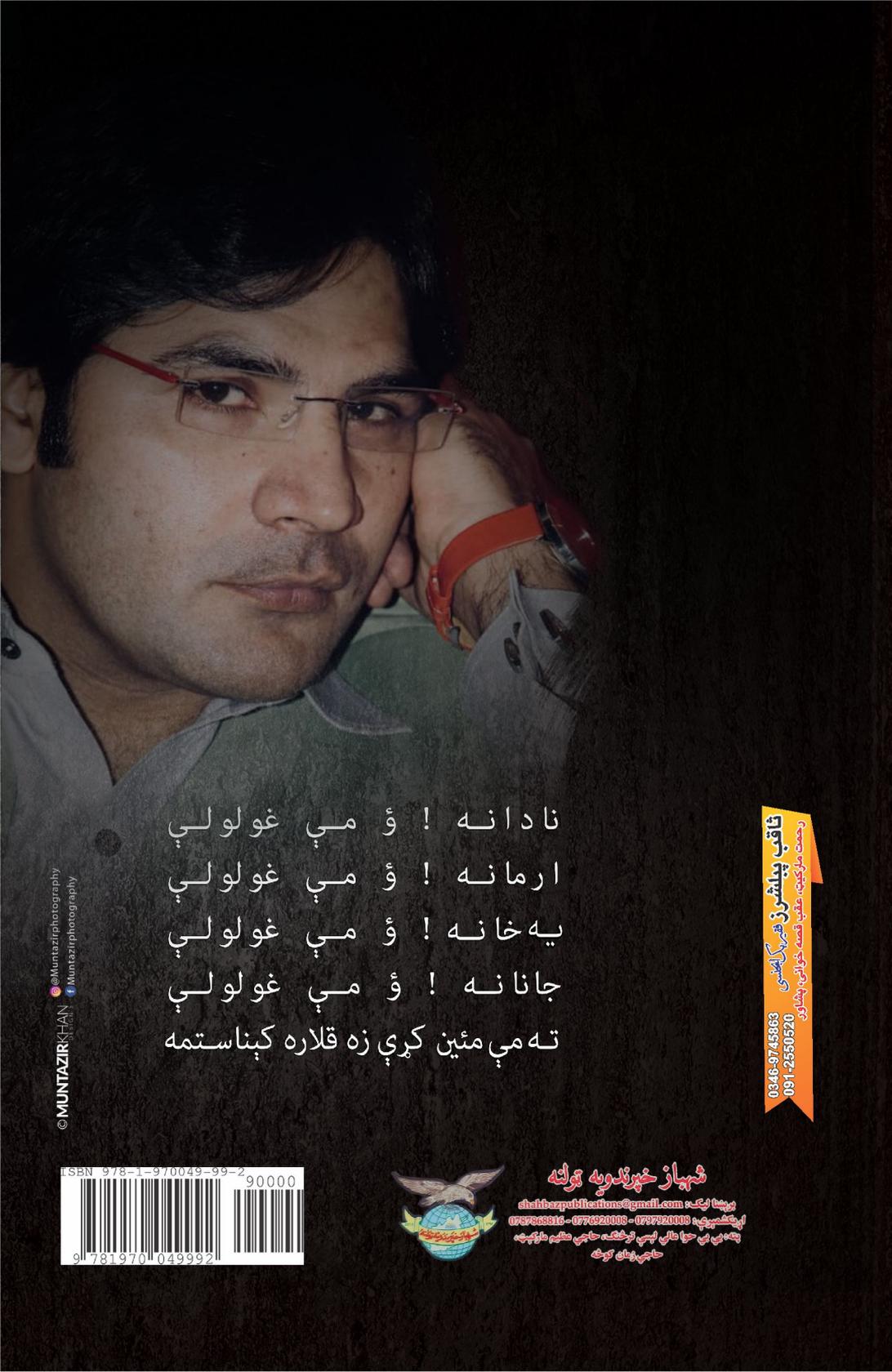
خدای گو هیچا درله در نه کړم
 چې خپل دادا درله در نه کړم
 ژړا دعا درله در نه کړم
 چې پیر بابا درله در نه کړم
 زرگی دې صبر کړه ما خدای نه در کوینه

سپرلي او گل وطن ته راشه
 څنه وربل وطن ته راشه
 ته خویو ځل وطن ته راشه
 جانانه! خپل وطن ته راشه
 بچي دې هره شپه بابا بابا کوینه

د زړه د زوره درته کېنم
 که د پغوره درته کېنم
 نور څومره گوره درته کېنم
 یو کال به نوره درته کېنم
 پیر خو مې نه یې چې جنډې به دې ساتمه

جانانه! مه راپسې کېږه
 ارمانه! مه راپسې کېږه
 یه خانه! مه راپسې کېږه
 قرآنه! مه راپسې کېږه
 چې زورور دې را کوي زه به دې خورمه

©MUNTAZIR KHAN
@Muntazirphotography
Muntazirphotography

نادانه ! و مي غولوپي
ارمانه ! و مي غولوپي
يه خانه ! و مي غولوپي
جانانه ! و مي غولوپي
ته مي مئين كړي زه قلاړه كېناستمه

ثاقب پېشورز هېرمېك پېشور
رحمت مارېكېټ، منځنۍ قسې، خواخوږ، پېشاور
0346-9748663
091-2550520

شېباز خپرندويه ټولنه
پوښتنې لیک: shabazpublications@gmail.com
لړتلی شمېرې: 0797920008 - 0776320008 - 0797920008
پته: بي بي خوا عالي لېسې، نړوغښه، حاجي عظیم مارېكېټ
حاجي زمان كوت